

ÖRÖMHÍR

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Lapja 2011., VII. évfolyam, 4. szám

„Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
 Hogy melegednének az emberek.
 Rábányni mindent, ami antik, ócska,
 Csorbát, töröttet s ami új, meg ép,
 Gyermekjátékot, - ó, boldog fogócska! -
 S rászórni szórva mindent, ami szép.
 Dalolna forró láng az égig róla
 S kezén fogná mindenki földiét.
 Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
 Hisz zúzmarás a város, a berek...
 Fagyos kamrák kilincset fölszagatni
 És rakni, adjon sok-sok meleget.
 Azt a tüzet, ó jaj, meg kéne rakni,
 Hogy fölengednének az emberek!”
 (József Attila: Tél 1922. november 12.)

Üzenet karácsonyra

József Attila a télről, hidegről elmélkedve foglalta össze gondolatait ebben a versben 1922. november 12-én. Azokban az években is gazdasági nehézségek terhelték az országot, és a költő lelkében is didergett, magányosnak, elhagyatottnak érezte magát. Ebből a helyzetből szakadt fel a lelkében az a vágy, hogy „Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, Hogy melegednének az emberek...”
 Jézus születésekor a szeretet ünnepén valljuk és hirdetjük, hogy az a tűz, me-

leg, amire az embernek szüksége van, az a szeretet forrásából fakad. Karácsonykor arra a tűzre figyelünk, amit Isten lobbantott lángra azzal, hogy értünk emberré lett. Fordítsuk figyelmünket a kisdied Jézus felé, és a szeretet melegével, készségével, aktív adakozó cselekedetével fogjuk egymás kezét, és melegítsük, tegyük szebbé egymás és önmagunk életét.

Bosák Nándor
 debrecen-nyíregyházi püspök

Szent Anna-székesegyház
Debrecen

10-11. oldal

55 évig a katedrán

4-5. oldal

Mesterszakács a Szent József
kollégiumban

19. oldal

Esti beszélgetés
Erdélyi Zsuzsannával

13. oldal

„VELÜNK AZ ISTEN!”

Jézus Krisztus már eljött, – emberként közénk született – nekünk áldozta életét. Az Isten részéről megvalósult az, amire az emberiség vágyakozott: velünk az Isten – úgy mondhatjuk, hogy „karnyújtásnyira” van hozzánk a boldog élet lehetősége. Mégis évről-évre újra könyörgünk: Jöjj el, édes Üdvözítőnk! Azért tesszük ezt, hogy most is, a személyes életünkben is valósággá váljon: velünk az Isten. Adventi imádságaink, gyakorlataink, karácsonyhoz kapcsolódó szokásaink mindmind ebbe az irányba vezetnek bennünket. A készüllet, az ünnep helyes megtartása megszenteli életünket. Úgy készülünk tehát a karácsonyra, hogy személyes életünkben, családjainkban és közösségeinkben is valósággá váljon: Isten velünk van, köztünk van!

Egy évvel ezelőtt meghirdettük a Család Évét, ezt most december végén, Szent Család ünnepén fogjuk lezárni. A Család Éve ráirányította figyelmünket a család igazi értékeire, és utat kívánt mutatni abban, hogyan lehet és kell azt az élet, mégpedig a boldog élet színterévé tenni. A család, és minden, ami vele kapcsolatos, Isten ajándéka az ember számára, boldogulásának lehetősége, feladat és hivatás. Rendeltetését akkor tölti be igazán, ha annak minden résztvevője: szülők – gyermekek – a

társadalom, amely körül veszi, Isten törvénye-
ihez, az igazság és szeretet rendjéhez igazod-

va vállalja a rá eső feladatot. Amikor Isten áldásáért imádkozunk, akkor azt kérjük, hogy legyen jelen családjainkban a szeretet, amelyet Jézus Krisztusban ismertünk meg, és legyen ott a Szentlélek, aki megtart bennünket a jóban. Itt találkozik a karácsonyi készüllet, és a Család Évének eredményes befejezése.

Jézus egyszer így tanított: „Ahol ketten vagy hárman együtt vannak az én nevemben, ott vagyok közöttük...” A családban is a közös ima a leghatékonyabb eszköz arra, hogy valóban köztünk legyen, „Velünk legyen az Isten”. Az adventi koszorú – egyszerű zöld ág, és egy gyertya az asztalon, a feszület és a Szentírás mellett alkalmas eszközök, hogy összegyűjtsek a család tagjait és Isten jelenlétében imádkozzanak együtt egymásért. Aki pedig nem tud együtt lenni családjával, imádkozzon értük, mert az ima legyőzi a távolságot, akár fizikai, akár lelki távolságról van szó, és Isten-

ben összekapcsol azokkal, akiket szeretünk, akit megajándékozni akarunk.

Karácsony az ajándékozás ünnepe. Ajándékot készítünk és ajándékra várunk. Mert karácsony nemcsak a szeretet érzéseit, hanem a szeretet cselekedeteit is előhívja bennünk. Ebben az évben – anyagi lehetőségeink szűkössége miatt is – elsősorban ne az ajándék anyagi értékére, hanem annak **személyes jellegére** figyeljünk. Amikor egy szülő ajándékot készít, arra figyel, hogy mivel szerez örömet, és mire van szüksége annak, akit meg akar ajándékozni. Az ilyen ajándék éri el igazán a célját. Egy családi közösség helyes életvitelét és békéjét szolgálja, ha ezt a gyakorlatot sikerül meghonosítani a mindennapokban.

A szeretet minden apró cselekedete a családban Jézus jelenlétét hirdeti. Mert Krisztus minden nap köztünk van hol éhesen vagy ruhátlanul, hol fáradtan vagy szomorúan, hol betegen vagy valaminek a rabságában, és kéri segítségünket. Így visznek egyre közelebb a szeretet mindennapi tettei Jézus személyéhez és egymáshoz.

Kedves Testvérek! Ezekkel a gondolatokkal küldöm főpásztori áldásomat a családokra és minden testvéremre. Karácsony ünnepelése pedig tegye állandóvá családjainkban a Krisztus által hozott békét és áldást.

Bosák Nándor
debreceni-nyíregyházi püspök

A NŐI MÉLTÓSÁG

Szűz Mária, a názáreti Család Anyja

Mária a megváltás művének megvalósításában társa a Teremtőnek. Isten kiválasztja, kegyelmeivel elhalmozza, hogy közreműködésével elkezdődjön a megváltás műve. Szűz Mária egész lényével az Isten szeretetét éli és viszi a világba. Jézusnak a kereszten történt rendelkezése folytán Mária valójában minden ember anyja. Mindenben példaképünk: mert ő szűz, jegyes, házas, édesanya, özvegy; még az elváltak sorába is belekóstolt.

Mikortól visszajött Erzsébettől, és látta József kutató tekintetét, szótlanúságát, megérezte, hogy jegyese el akar válni. Látta rajta, hogy csak a mikénten töpreng. Mária, ha csak órákra is, de átélte az elváltak sorsát. Úgy gondolom, hogy nagyon, de nagyon fontos, hogy most, amikor a Szűz Anyáról elmélkedünk, tegyük valamilyen módon a helyére a női méltóságot. Az emancipációt nem olyan szinten gondolom, mint valamelyik országban a törvénykezése. Nemrég hallottam

a rádióban egy előírást, amelyben megszabták, hogy hány női miniszter és vezető kell. Így próbálják, a nőket helyzetbe hozni. Nem hiszem, hogy ez hozhatna megoldást.

A NŐI MÉLTÓSÁGOT NEM A JOG ADJA

A női méltóság nem attól függ, hogy mennyi joga van a nőnek, mert kétezer évvel ezelőtt jóformán semmi joga nem volt. A nőt a tizenkét éves korú gyerekek és a rabszolgával tartották egyenértékűnek, akiknek még a tanúságát sem fogadtál el a bíróságon, akik nem perelhették férjüket házasságtöréssel, még ha megtörtént volna is. A női méltóság mégis megvolt, és nem a jog adta meg. Inkább arra kell rácsodálkoznunk, hogy a Szűz Anya az Istentől jövő hírre, az Isten akaratára igent mond: ezt jelenti a női méltóság.

A mai társadalomból, bár jóval több joga van a nőnek, mint kétezer évvel ezelőtt, a női méltóság az, ami hiányzik. A nőkről az Istennek elsősorban nem az volt az elképzelé-

se, hogy vezető beosztásba kerüljenek, hanem édesanyák. És hogy a teremtés művében munkatársai legyenek az Istennek. Ilyen értelemben a teremtés nem fejeződött be, a teremtés most is folytatódik.

Igent kell mondani az Isten akaratára úgy, ahogyan azt tette a Szűz Anya. Mit tesz ő valójában, mit akar ő? „Íme, az Úr, szolgáló leánya vagyok, történnék velem a te szavaid szerint.” Pont. És ezzel igent mondott mindenre: öröme, nehézségre, keresztre, mindenre. Ezzel mindent megtapasztalt, azt is, hogy milyen nehéz dolog az, amikor egy anya a gyermekét kell hogy temesse. A nő méltóságát az adja meg, hogy önmaga lehet, Krisztussal találkozik, neki engedelmeskedik. Ez olyan jól hangzó szövegnek tűnik, olyan protokollbeszéd, igaz? Nagyságát, méltóságát a Szűz Anya az Istennek való elköteleződésből nyeri, mert semmit nem akar tenni, csak szolgálni Istent. És azért, hogy igent mondott Istenre, az Isten akaratára, ezáltal lett a legnagyobb.

Keresztes László plébános, Kótaj

A SZÜLETÉS VALÓDI TERMÉSZETE

„A születés valódi természete” című vándorkiállítás számos ország nagyvárosai után Debrecenbe, az Alexandra Könyvtárházba is eljutott, amely a születés természetes körülményeit mutatta be. A kiállítást dr. Dénes Zoltán újirázi plébános, néprajzkutató, a Debreceni Egyetem Néprajz Tanszékének docense nyitotta meg, az ő véleményét kérdeztük e szokatlan témaválasztásról.

– Egy közelgő debreceni konferencia kapcsán is két kultúra párhuzamával, a pusztai életmód és a város emberének kultúrájával foglalkozom. A misztikusok rendszerint kimentek a pusztába, csak ott tudtak igazán elmélkedni, mert a város mindig tele volt mágiával, babonával és paráznasággal. A keresztény misztika tehát ilyen körülményeket kíván. Az ókorban a vándorpásztorkodó szemita népeknél a főnök a pátriárka volt, ő vigyázott a családra. A családok egymással nagyon ritkán, csak a folyami átkelőknél találkoztak. Ezeket az alkalmakat úgy kellett megszervezniük, hogy a vőlegény és a menyasszony jelöltjeik jelen legyenek (akik természetesen nem ismerték egymást), és akkor ott össze is házasították őket. Azok rendkívül tiszta és erkölcsös házasságok voltak. Az egyiptomi sivatagban a beduin telepeken még mindig fellelhető ez az életforma. Ők megfigyelték, hogy a tevék párzás közben olyanmire szemérmesek, hogy nem lehet őket megközelíteni, mert különben leköpik az embert. A beduinoknál is az a szokás alakult ki, hogy az asszonyok letakarják magukat, és szépségüket csak a férjüknek fedik fel, kimennek a pusztába, hogy ne lássa őket senki. Ezek végtelenül megszentelt és archaikus dolgok, amelynek csírát a mi keresztény kultúránkban is megtaláljuk, ezt látjuk akár az otthon születés választásánál is.

– A közvélemény még mindig a kórházban születést tartja biztonságosnak, mégis egyre szélesebb körben választják az otthon születést.

– Az otthon születést választó emberek tudattalanul, de ebben az ősi, ösztönös, a természet teljességét megértő egységbe akarnak visszamenni. A természetfilmekben is látható, az állatok ösztönszerűen élnek életüket, nincs vezetőjük, mégis mindenki tudja, mit kell tennie. A városi ember, aki cseréli a partnereit, a stílusait, ezt nem érti meg. Az otthon születést választókat békén kell hagyni, mert egy valóban szép, életképes életformát követnek.

A történelemben is találunk példát arra, hogy a hedonista, erkölcstelen életforma elpusztítja önmagát. A római birodalomnak a második század fordulón 80 millió polgá-

ra volt, ez 120 év alatt 8 millióra lecsökkent. A mostani életformát tekintve első helyen az élvezetek állnak, kevés gyermek születik, nem gondoskodunk idősebb családtagjainkról. Mindezek mögött a kényelem kiszolgálása áll.

– Boldog II. János Pál pápa a XX. században divatosá vált életellenes magatartásformára a „halál kultúrája” elnevezést alkalmazta.

– A természeti ember szentnek tartotta a feleségét, a férjét, nem végzett magzatelhajtást, a városi ember igen. A misztikus gondolkodás alaprésze az életszentség. Az élet legszebb ajándéka a szeretet, a szerelem. A legszebb öröm, ami születhet egy szerelemből, a gyermek. Sajnos, sok párnál nem az. Emlékszem, gyermekkoromban a plébánosom mindig azt mondta nekünk, hogy becsüljük meg egymást, mert a másik ember valakinek a férje vagy felesége lesz. Ha lesz családok, megtapasztaljátok milyen boldogság származik mindebből. Katonakoromban két gyermek is született meg a kezemben. A szülő nő nem beteg, a szülés nem kórházba való. Véleményem szerint a szülést és a nőgyógyászatot szét kellene választani egymástól.

– Külföldi útjai során már találkozott ezek megvalósulásával.

– A Leuveni Egyetemen tanítottam a 90-es években, ott a katolikus egyház megszervezte a saját szülőotthonait. A legmodernebb technikai eszközökkel felszerelt leuveni katolikus orvosi egyetemnek 24 000 alkalmazottja van. Meg vagyok győződve arról, hogy ez nálunk is működne. A magyar mentalitás kihat a népesség csökkenésére is. Az egyháznak nemcsak az élet végén, hanem a kezdetekor is jelen kellene lennie. Kana-

Dr. Dénes Zoltán plébános

dában egy gyermek születése ünnepet jelent nemcsak a családban, hanem a tágabb közösségben, pl. az egyházközségben is. Ott nemcsak a lélekarhang szól, hanem kondul a harang akkor is, amikor egy gyermek megszületik. Mos, amikor a hetedik milliárd embernek szólt az ünnep, a reménytelen kontinens nem Európa, hanem Afrika, ahol polgárháború, vízhiány van és sokkal nehezebb körülmények között élnek az emberek. Rólunk úgy emlékeznek meg, hogy néhány évszázad múlva elfogy a népességünk.

Kovács Ágnes

URAM, ADD A TE SZEMED...

Uram, add a te szemed, hogy téged lássalak gyermekeimben.

Add a te szíved, hogy őket szeressem, és a te szelídségedet, hogy segítsek nekik a növekedésükben.

Add a te bölcsességedet, hogy helyesen vezessek őket, és a te erőt arra a pillanatra, amikor hagynom kell őket, hogy járják a maguk útját. Ámen

55 ÉVIG A KATEDRÁN

Beszélgetés dr. Csermely Tiborral, a „Hitvalló Irodalom” rovatvezetőjével

Az egyházmegyénkben 18 éve akolitusként is szolgáló dr. Csermely Tibor, vérbeli pedagógus. Az Örömhír „Hitvalló irodalom” című rovata vezetője ezúttal pedagógusi hitvallást tesz a beszélgetésünk során.

1934. február 2-án Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén születtem Berettyóújfaluban, amely akkor az egykori Nagyvárad-, később a Szeged-Csanádi-, 1993 óta pedig a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye területéhez tartozik. Gyermekkorom – állomásait tekintve is – ilyen változatos volt, hiszen édesapám pénzügyi tisztviselőként dolgozott, gyakran helyezték más-más állomáshelyre, így Berettyóújfalutól, Beregszász, Rimaszombat, Nagyvárad elemi iskoláiban végeztem tanulmányaimat. 1944-től egy fél évet Ausztriában kényszerültünk tölteni édesanyámmal és nagymamámmal, édesapám akkor visszarendelték mint katonatisztet a hadsereghez. Ezt követően visszajöttünk Berettyóújfaluba a rokonainkhoz. 1950-ben Szegedre, a kisszemináriumba kerültem, de az iskolát 1951 nyarával a rendszernek köszönhetően bezárták. Mivel érettségi előtt álltam, nem volt más lehetőségem, mint hogy a debreceni református gimnáziumban tegyem le a vizsgámat. Ezután egyetemre a debreceni bölcsészkarra jelentkeztem, de ott még csak válaszra sem méltattak. Egerben már nagyobb sikerem volt: felvettek a főiskolára és magyar nyelv- és irodalom szakon megkezdtem a tanulmányaimat. Érdekességként megemlítem, hogy a felvételi vizsgán a klasszikus irodalomból „A DISZ (Dolgozó Ifjúsági Szövetség) szerepe a szocializmus építésében” címmel kellett értekezést írni.

– **Abszolút irodalmi téma.**

– Igen, ezeket a furcsaságokat elviseltük, inkább megmosolyogtuk, de más oldalról megközelítve viszont törődtek velünk.

– **Abban az időben még volt presztízse a pedagógus szakmának, ez abból is kitűnik, hogy a főiskola után állást is biztosítottak a friss diplomások számára.**

– A főiskolán ismerkedtem meg a szintén magyar szakos Kovács Zsuzsannával, akivel később összeházasodtunk, Ő azt megelőzően Kisvárdán a Szent Orsolya Rend Gimnázium utódában érettségizett. Őszinte, nagyon tiszta, igazi, szép szerelem volt. Amikor végeztünk, egyszerre hívtak be bennünket az elosztó bizottságba, ahol figyelembe vették az összetartozásunkat, és így két közeli helyet találtak nekünk Szabolcsban: Beszterecen és Vasmegyeren. A tanévkezdés előtt nyáron

még bevonultam katonának. Akkor a katonaságot honvédelmi ismeretek tárgykorban heti két órában tanították a főiskolán, nyaranta 1 hónapos nyári táborban gyakorlati kiképzést kaptunk, az utolsó évben pedig 3 hónapra tartalékos tiszti tanfolyamra kerültünk.

– **Azért azt el kell ismerni, hogy az oktatás színvonala több szempontból megállta a helyét. A sorkatonai szolgálat hiányát is ma már egyre több középiskola felismeri, legutóbb a debreceni Szent József Gimnáziumban kezdték el a honvédelmi ismeretek oktatását.**

– Az oktató-nevelő munka színvonalas volt, a pedagógusnak is nagyobb volt a tekintélye. Az első állomáshelyünk után Nyírbogdányban 1955-63 között 8 kemény évet tanítottunk, akkor estünk át a pedagógiai tűzkeresztségen. Volt egy kedves ibrányi szakfelügyelő, Hegedüs Dezső, aki Hegedüs D. Géza színművésznek az édesapja, ő mindkettőnk óráját meglátogatta, és igen elégedett volt a munkánkkal. Mindkét gyermekünk Nyírbogdányban született, Tibor jogászként, Ágnes gyógyszerári szakasszisztensként dolgozik.

A nyírbogdányi évek alatt elvégeztem Egerben a történelem, majd az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen a magyar-történelem szakot. 1962-ben indult el a Nyíregyházi Főiskola, és az irodalmi tanszékre tanársegédet kerestek. Teljesen naiv módon megpályáztam az állást, természetesen nem én töltöttem be, de mégis kíváncsiak voltak arra a

nyírbogdányi pedagógusra, aki vette magának a bátorságot, hogy jelentkezzen tanársegédi állásra.

Hamarosan kaptam egy telefonot, és felajánlották a megyei könyvtár olvasószolgálatának csoportvezetői állását. Ettől kezdve kapos fiú lettem. A megyei könyvtár után 1963 szeptemberében már a Megyei Tanács Művelődési Osztályán dolgoztam mint továbbképzési felügyelő. Alig töltöttem ott néhány hónapot, hívtak a főiskola nyelvészeti tanszékére, de közben maradtam a pedagógus továbbképző kabinet vezetőjeként is a művelődési osztályon.

– **Minek volt köszönhető a népszerűsége?**

– Nagyon szerettem a munkámat, a feleségemmel együtt „csodaként” éltük meg ezt a hivatást, képesek voltunk ezért áldozatot is hozni, olykor a szabályok ellenében, de mindig a diákok érdekeit nézve.

Tanítottam a Nyíregyházi Főiskolán leíró nyelvészetet, irodalomtörténetet és beszédművelést - ez utóbbit nemcsak a magyar szakosoknak, hanem minden hallgatónak -, valamint az egészségügyi főiskola és a dolgozók gimnáziuma diákjaival is megismerkedtem. 1993-tól a Nyíregyházi Görög Katolikus Hittudományi Főiskolán beszédművelés és retorika oktatására kértek fel.

Soha nem akartam elhithetni senkivel, hogy a beszédművelés a legfontosabb tantárgy, ennek ellenére megszerették, még a korán megtartott „roraté órákra” is bejöttek a főiskolás hallgatók – ahogy ezt egy diáklány fogalmazta.

– **Gondolom, a tanítás során fel-felsejlett a diákok világnézete, akaratlanul is kimondták...**

– Igen. A „roraté” kifejezés is ezt mutatja, vagy egy másik példa, az egyik alkalommal egy kémia szakos hallgató a kiselőadására készült, és mint később kiderült, a görög kispapok retorika könyvét vette alapul. A kommunista rendszer bármennyire is szerette volna a saját ideológiáját ráerőszakolni az emberre, akit vallásosan neveltek, az csöndben, de megmaradt identitásában. 2008-ig, 55 évig voltam a katedrán.

– **A fél évszázadnyi tanítás nagy része a rendszerváltás előtti időre esik. Felmerül a kérdés, vallásos neveltetése ellenére a kommunista időkben hogyan tölthetett be vezető pozíciókat párttagság nélkül?**

– Igen, ez érdekes, de mind ez idő alatt nem voltam párttag. Az utolsó három évben már nem tudtam kibújni alóla az itteni tanácselnök unszolására. Szentmisékre nem járhattunk a városban, így a debreceni Szent Anna templom vasárnap esti miséit látogattuk legalább 10 éven keresztül.

– **Nem jöttek rá?**

– Nem. Belsőleg soha nem jutottam el odáig, hogy ez konfrontációt jelentsen, külsőleg pedig nem kerültem olyan helyzetbe, ahol nyílt színen azt kellett volna képviselnem, amit nem tettem volna. Jóllehet belém lehetett volna kötni, de erőteljesebb volt az én hatásom nevelési és pedagógiai vonatkozásban, minthogy ezt különösebben firtatni tudták és akarták volna. Éppen a rendszerváltás közelében készítettek velem egy interjút abból az apropóból, hogy Sík Sándor-estet rendeztem Sinkovits Imre színművésszel Nyíregyházán. Akkor, ott a riporter sok mindenben elcsodálkozott.

A rendszerváltás utáni időre esik a Szent Imre gimnáziumi tanárságom ideje is, valamint tapasztalataimat kamatoztathattam a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalakulásakor létrejött Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóságánál is, amelynek az igazgatója lettem. Ez az intézmény már megszűnt. A katedrára visszakerültem, méghozzá egy nagyon szép feladatot teljesíték: jelenleg a Görög Katolikus Hittudományi Főiskola 16 előkészítő éves kispapjainak tanítók hitvalló irodalmat.

– **A számos publikációja, kiadványa között található a „Tanárságom széphistóriái” című írás is, amely a „Szent Imre Baráti Kör Füzetek” sorozatban jelent meg 2011-ben. Érdekes történetei igazolják, hogy olykor a szabályokat meg lehetett szegni a cél érdekében.**

– 1969-ben érettségi elnöki megbízást kaptam Baktalórántházára. Odaérkezvén az igazgató úr közölte velem, hogy az egyik tanuló azért nem vesz részt a szóbeli érettségiben, mert kiderült, hogy terhes, ezért otthonról elzavarták, és Budapestre távozott. Ez a lány az írásbeli érettségi vizsgát rendben letette két héttel korábban, de a szóbelire már nem készült. Arra gondoltam, hogy meg kellene adni az esélyt ennek a tanulóknak, ki tudja, hogyan alakul az élete. Megkértem az osztályfőnököt, hogy táviratozzon neki és hívja haza, hogy leérettségizzen. Másnap el is jött. Látszott, hogy az utóbbi napokban már nem tanult, de jó tanuló révén közepesre le tudott érettségizni.

20 évvel később az egészségügyi főiskolán a beszédművelés órán odajön hozzám egy kislány és azt kérdezte:

– 1969-ben tanár úr volt érettségi elnök Baktalórántházán?

– Én voltam – válaszoltam.

– Csak azért kérdezem, mert én vagyok az a gyerek, akinek az édesanyját haza tetszett hívni, hogy érettségizzen le.

Általában az érettségi elnök nevét nem szokták megjegyezni, abban az időben főleg nem, hacsak valami személyes ok nincs rá, de a mama megjegyezte a nevemet, neki volt oka rá.

– **Arra sem hallottunk még példát, hogy az érettségi elnök a szülőotthonban érettségiztessen.**

– Egy másik történet szerint Csengerben az akkori dolgozók gimnáziumában egy zavaros incidens miatt meg kellett ismételnem az egész érettségit. Az írásbeli és szóbeli vizsgák között néhány nap telt el, és közben az egyik asszony megszült. Nem volt más választásunk, nekünk kellett bemenni hozzá a kórházba. A kórteremben az ágy alatt sorakoztak az sörösüvegek, az volt a vizsgabizottság prezentációja. Elkezdtek a vizsgáztatást, a mama félig ülve félig fekvé érettségizett. Egyszer csak bejött a szobába a szülőotthon főorvosa, behozta az újszülött Annamari, és azt mondta:

– Elnök úr, látom, ti most azt firtatjátok, hogy ez a hölgy érett-e már. Bocsáss meg, de itt a bizonyíték – mutatott a csecsemőre.

Ezután eltelt 14 év. Mátészalkán jártam, és találkoztam Annamari családjával, beszélgettem az édesapával, miközben bejött Annamária. Mondják neki, hogy ez az a tanár bácsi, aki a te születésedkor édesanyádnak az érettségi elnöke volt. Annamari elvonult, néhány perc múlva megjelenik kezében egy tanúsítvánnyal és közli, hogy neki is van ám érettségi bizonyítványa, amelyen az szerepel, hogy „Balogh Annamária csecsemő a mai napon érettségi vizsgát tett: alvás: jeles, ...stb.”

Ezután eltelt még 29 év. Elhatároztam,

hogy összeszedem a „Tanárságom széphistóriái”-t. Esténként az íróasztalom fölött merengve emlékeztem és írtam a történeteimet. Egyike este a Kelet-Magyarország aznapi száma is ott hevert előttem, közben lapozgattam és eljutottam a gyászjelentésekhez. Megdöbbenve figyeltem fel Balogh Annamária nevére... 42 éves volt. Épp az ő történeténél tartottam....

Kedves Csermely Tibor!

Ezúton is köszönöm a pedagógusok nevében a bíthű szolgálatát, írásait, amelyekkel megmutatta, hogy érdemes komolyan venni ezt a hivatást annak ellenére is, hogy ma a társadalom nem megbecsült szakmájáról van szó. Érdemes tenni a jót, mint ahogyan Sík Sándor is megéri ebben:

Tekintet nélkül arra, hogy

Másoknak tetszik

Vagy nem,

Tekintet nélkül arra, hogy

Látják-e vagy nem,

Tekintet nélkül arra, hogy lesz-e

Sikere vagy nem,

Tedd a jót!

Tégy minden jót, amit

Megtehetsz,

Ott, ahol vagy,

Úgy, ahogy teheted,

Akkorát, amekkorát tehetsz,

De mindig, szüntelen ez legyen

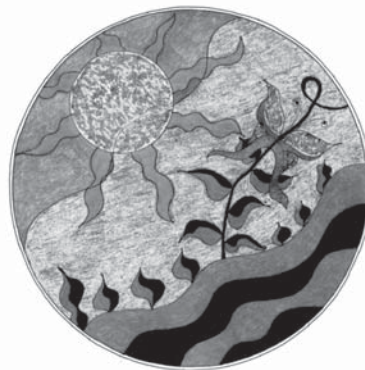
A programod!

(Sík Sándor: *Tedd a jót!*)

Kovács Ágnes

KÖNYVAJÁNLÓ

A CSEND KÖLTŐJE

L. Gál Mária

Megtört csend

L. Gál Mária, a „Megtört csend” című verseskötete immár az ötödik a megjelent művei között. Egyre másra születtek a lírai vallomások, hol a csendet alkotói feltételnek elfogadva, hol a csenddel jámborul hadakozó verseket a világra segítve. Azt csak sejteni lehet, hogy előbb utóbb feltöri ezt a csendet. A csend tudatos és szándékos megtörése közel sem megtagadása – inkább betetőzése – az előző vallomásainak.

A kötet cikluscímei, témavilága gazdagságáról adnak hírt. Tömörebb, nem egyszer feszebb és célratörőbb a versek belső szerkezete akkor is, amikor emlékmorzsaikat gyűjti egybe és akkor is, amikor mély hitvallása fénylik fel a versekben.

Dr. Csermely Tibor

A PÓCSI MÁRIÁTÓL A KIJEVI KOLOSTORIG

Sok évvel ezelőtti a történet, de a mai napig élénken él emlékezetemben, s hiszem, hogy a mai olvasót is megdöbben-tik az akkori események. Orosz nyelvi diáktáborba Moszkvából érkeztek szovjet tanárok és egyetemisták – mintegy negyvenen – gimnazistáinkhoz.

A művelődési osztálytól azt a feladatot kaptam, hogy a tábor vége felé vigyem el a vendégeket egynapos kirándulásra Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe. Ragyogó júliusi napon autóbusszal indultunk a megyejáró körútra. Nagykállón áthaladva éppen arról beszéltem az autóbusszban, hogy valamikor ez a város volt a megyeszékhely, az itt látható volt megyeháza most kórház. Alig hagytuk el Nagykálló határát, amikor odajött hozzám a szovjet delegáció vezetője, egy középkorú hölgy, hogy most, menetben vigyem be őket Máriapócsra. Csodálkozva kérdeztem, hogy miért? Azért, mondta, mert ők tudják, hogy ugyan nem ortodox templomról van szó, de ahhoz hasonló, keleti rítusú a kegyhely. A vendég óhaja parancs, gondoltam, de tudtam, hogy másnap már tájékoztatják a megyei pártbizottságot erről a kitérőről az illetékes megfigyelők. Amikor az autóbussz megállt a kegytemplom előtt, a kiszálló diákok az „ügyeletes koldussal” találkoztak először. Arra lettem figyelmes, hogy a diákok – kivétel nélkül – elkezdtek rituálisan adakozni. Amikor a templomba beléptünk, tapasztaltam, hogy éppen liturgia folyik, Illés próféta ünnepe volt.

Csendben, szemmel látható áhítattal követek engem a könnyező Mária kegyképe elé. Némán álltak, s csaknem félóra után óvatosan je-

leztem, hogy tovább kellene mennünk: – Davaj program! – suttogtam a templomban. Amikor kijöttünk a templomból, a kegytárgyárus is kinyitott, hát óriási vásárlásba kezdtek. Szentképeket, keresztek, olvasókat s minden mást, ami a kínálatban elébük tárult.

Nyírbátorban, a minorita templomban mint különleges műemléket, a Kruzsai-oltárt akartam megmutatni. Vendégeim leültek szemben az oltárral, s az egyik szovjet zeneakadémista azt kérte, kérjek engedélyt a plébános-tól, az atyectól, hogy ő egy kicsit orgonálhasson. Természetesen a plébános hozzájárult ehhez, s ő játszani kezdett. Bachot idézte az orgonán. A tanáraikra néztem, s egy idő után ömlő könnyeiket törölgető, megrendült férfiakat és nőket láttam...

Ha ezt akkor más meséli el nekem, nem hittem volna el, én ma viszont élő tanúja vagyok az eseménynek.

A történetnek azonban van még – abban az időben teljesen szokatlan – folytatása. Már a harmadik éve jöttek újra, többnyire ugyan azok a tanárok, többnyire Moszkvából. Volt közöttük egy klasszikusan orosz jelenség, egy intelligens, szakállas, fiatal, moszkvai egyetemi tanár, Viktor Aramovics. Egymás után kétszer is eljött Nyíregyházára. A harmadik évben hiányoltam, hogy nincs itt. Amikor a vezető tanárnőtől érdeklődtem Viktor után, zavartan magyarázkodni kezdett. Kedves magyar tolmácsom furcsán nézett rám és azt mondta:

– Na, maga jól a közepébe talált ezzel a kérdéssel a Viktor-ügynek.

– Miért? – kérdeztem.

– Tudja, Viktor a két nyíregyházi látogatás

után személyes levelezést folytatott velünk. Új-évre mindig küldött jókívánságokat tartalmazó üdvözlőt. A legutóbbi levelében azonban elköszönt. Leírta, hogy életének nagy élménye volt Magyarország és Nyíregyháza, de ő többet nem jár erre, mert amikor a legutóbb hazament, felesége bejelentette, hogy elhagyja. Hónapokig az egyetemi dolgozószobájában lakott, majd úgy döntött, hogy bevonul Kijevbe egy ukrán lavrakolostorba és szerzetes lesz.

Újabb döbbenet az orosz kapcsolatokban! Néhány év múlva egy jaltai társas utazáson vettem részt. Reggel érkezünk Kijevbe.

Városnéző utazásunk során kivittek bennünket egy város szélén álló kolostorhoz, amelynek a temploma – mint mondták – mindig nyitva tart, ma azonban „véletlenül” éppen zárva van. (Ugyanezt már Ungváron is eljátszották velünk.) Viktor jutott eszembe, mondtam a társaimnak, hogy én most leszállok a buszról, s majd a helyi járattal megyek be a városba.

Elindultam a lavrakolostor felé, becsengettem a kapun. Talpig ortodox barát nyitott ajtót. Megkíséreltem elmagyarázni, hogy Magyarországról jöttem, s egy kedves ismerősömet keresem, akiről úgy tudom, hogy itt él. — Viktor Aramovicsot kerestem. Nem tudom, mennyit értett meg az én szövegemből, de a névre – bizonytalanul ugyan – de felfigyelt. Látszott rajta, hogy ismerős neki a név, de talán maga sem tudja pontosan, honnan.

– Atyec Iván? – kérdezte.

– Lehet – mondom –, hogy azóta ez a neve.

A telefonhoz nyúlt és hosszas magyarázkodás után hallottam, azt mondta, hogy atyec Ivánt keresi valaki. Hosszú folyosóra láttam el,

„ÉLET VAGY HALÁL? MEGOLDÁS A CSALÁD!”

A fenti címmel tartott előadást december 1-én dr. Osztie Zoltán atya, a KÉSZ országos elnöke, Debrecenben, a Szent József Gimnáziumban.

Az előadó leszögezte, hogy a család intézménye nem természetes történelmi változások révén került jelenlegi állapotába, hanem az utóbbi mintegy két évszázada működő szabaddóműves-liberális eszmeáradat támadásának vált áldozatává. Az „Új világrend” (New Age) megvalósítói a legfőbb akadályt az Egyházban látták, így összehangolt támadás folyt a házasság szentsége ellen, majd következett a nemiség „felszabadítása”, s mára a támadás a társadalomban elérte a célját. Ennek eredményei például a házasság intézményének elutasítása, gyermekvállalás idősebb korban, gyermekek

házasságon kívül születnek, külföldre vándorlás, demográfiai csökkenés. Eddig egyetlen gazdaság sem fejlődött demográfiai visszaesés idején, hiszen mint gazdasági tényező, az ember a legdrágább, a legtöbbet ér a tudása, munkae-reeje. A család nem egyik választható életforma. Osztie Zoltán beszélt még a házasságra felkészülésről és felkészítésről, a családi életre nevelésről mint iskolai programról.

Az Európai Unió eszmerendszere figyelmen kívül hagyja mind a vallás, mind a tudomány megállapításait. Ajánlásai (gender elmélet, a szabadosság, a nemi aberrációk hivatalos támogatása, stb.) helyenként természetellenesek és elfogadhatatlanok. Ezért a törvényeinkben is meg kell jeleníteni az értékek helyes hierarchiáját, megfogalmazni a legfontosabb alapelveket:

1. A házasság, a férfi és nő hűségén alapuló monogám viszonya,

2. A család a legalkalmasabb környezet a jövő generációjának felnevelésére, ezért elengedhetetlen az intézményes családvédelem és családtámogatás.

3. Az élet a fogantatás pillanatától a természetes halálig feltétlen tiszteletet igényel.

4. A szexualitás a házasságban teljessé-
jen ki.

Az evangelizációs munkánkban a teológiai érvek ma kevésbé hatásosak. Figyelembe kell venni, hogy az egyes korosztályok nyelvhasználat, ismeretrendszere, szokásai már pár év korkülönbség esetén is igen különböznek. Nagyon hasznos lenne a papok és hitoktatók képzésében egy alapos pszichológiai és mentálhigiéniai kurzus.

Lejegyezte: Dózsa László,

a KÉSZ debreceni csoportjának elnöke

A témáról részletesebben olvashatnak itt: www.dnyem.hu

ÁLLVA DÖLT A SÍRJÁBA

1971. november 13-án Isten atlétája, dr. Szíves (Schmiedt) Béla

Az Új Ember katolikus hetilap december 5-én rövid hírben közölte olvasóival, hogy örök szállásra tért a „Pusztai pásztor.” Főpásztor, dr. Brezanóczy Pál egri érsek úr a körlevélben így méltatta: „Buzgó lelkipásztort, melegszívű paptestvért és szorgalmas irodalmárt veszítettünk el benne.” Ez a kiváló pap ugyanis neves publicista, író, a szatmári egyházmegye papja volt. 30 éves korában, 1931-ben jelent meg első műve, az Isten atlétái. És ezt még hat munkája követte. De 1948 után egyetlen könyvet sem adott ki, mert nem volt hajlandó megalkudni a kommunista rendszerrel. Pedig sokat írt „az íróasztal számára.”

Egy kis szatmári faluban született 1901. március 6-án, Mérken. Szülei egyszerű emberek voltak. Kevéske földjükből éltek. Gyermekeiket mélyen vallásosan nevelték, de nagy hatással volt rá falujának természetes vallásossága is. Erről így emlékezik meg: „Hajdanában a rózsafüzér fonadékában élt a falu. Gyermekkoromban még minden férfi és asszony tagja volt a Társulatnak.” Ez a Mária-tisztelet jellemezte egész életét. Jó eszű fiú lévén plébánosa felkarolta, de halálos ágyán édesanyjának ezt mondta: „Ha majd megnő Béla és papnak menne, mondja meg neki, hogy szép a papi pálya, de nehéz...”

Ő mégis ezt az életet választotta. Egyházmegyei támogatással sikerült elvégeznie a gimnáziumot, és Szatmárnémetiben leérettségizett. Ugyanitt a főiskolán filozófiát, a Budapesti Hittudományi Akadémián pedig teológiát tanult. 1924. június 22-én szentelték pappá. Pár hónapig volt káplán Vállajon, majd éveket töltött Mérken, ahol a trianoni békediktátum után valóságos „kis püspökség” működött. Székely Gyula, egykori plébánosa, apostoli kormányzó mellett szentszéki jegyző volt. Rövid nyírcsahelyi káplánság után 1928. augusztus 15-én lett Nyírmadán buzgó szervező lelkész. Itt indul el irodalmi pályafutása, és itt jelentek meg első könyvei is. Alig 10 éves pap, és már ő a vásárosnaményi kerületi esperes. Egy év múlva azonban pusztadobosi plébános lett, és itt szolgálta Istent és híveit hűségesen életé végéig.

1941. augusztus 17-én tiszteletbeli pápai kamarássá nevezték ki. 1942-ben teológiai doktorátust szerzett Budapesten. Észak-Erdély Magyarországhoz történő visszacsatolása után a buzgó lelkipásztort új püspöke, dr. Scheffler János 1945-ben kinevezte iro-

daigazgatójává. Sajnos, nem sokáig maradhatott Szatmáron. Amikor bizonyossá vált, hogy Erdélyt ismét Romániának ítélik, az anyaországba kíváncszott. 1947-ben visszament Pusztadobosra.

A régi-új helyén fáradhatatlanul tevékenykedett. Napirendjét így állította össze: nappal végzi a plébánosi teendőket, ha van szabad ideje, akkor a kertben dolgozik. Este és éjszaka, amikor senki sem zavarja, ír. Minden hatást, benyomást, információt élénken őrzött és leírt. 24 órából húszat munkával töltött. Szobája szőnyegtelen, bútorai egyszerűek. Ő maga takarította. Jóformán sohasem volt beteg. Hatalmas kertjében almást telepített, amit saját kezűleg gondozott: metszett, permetezett és kapált. Háza körül park volt. Nyáron egy öreg körtefa alatt „tűnyölködött.” Egy alkalommal

megcsodáltam ezt a környezetet. Béla bácsi elgondolkodott és azt mondta: „Meglátod, az utódom majd azt fogja mondani, hogy eltöltött itt ennyi esztendő, és még csak egy figefát sem ültetett.” Bölcs ember lévén tisztában volt, mit jelent az utókor hálája...

Politikai okokból a közélettől visszavonult, de a papi szolgálatban megtalálta örömet. (Ő tartotta a környéken a lelkigyakorlatokat.) Már az Isten atlétáiban leírta, mit tart a papi életéről. Megfordította öreg plébánosa üzenetét: „Nehéz a papi pálya, de szép!” Életét a híveinek áldozta. Búcsúlevelében, melyet temetésén felolvastak, így szólt hozzájuk: „Bocsássatok meg, ha nem lettem volna mindig elég jó szolgálat. De hát én is csak ember voltam. Kedves volt nekem kis falutok.”

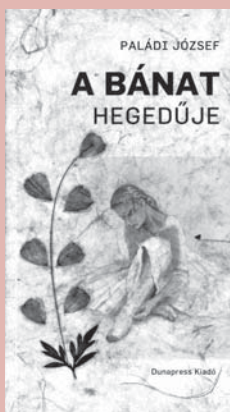
Végrendeletében a pusztadobosi plébániára hagyta és mindenkori papjának gondjaira bízta könyveit. Sajnos, azok elkallódtak. Felsorolom, hogy ha valakinek megvan, elküldhesse nekem, hogy újra együtt legyen hagyatéka: Isten atlétái (1931), Lelket az életbe (1933), A megváltás szolgálói (1935), Tükkör előtt (1939), A fehér torony hívei (1941), Loret(ó) litánia (1943), Tövisfalvi tiszteletadó (1948). Társzerzőként Nagy Miklóssal: Az Úr katonái (1940), Schrotty Pállal: Az Úr napja (1941). 11 műve kéziratban maradt. A Lila miseruha c. könyve és a Jó szívvel c. munkája eltűnt. Ezeket is keresem. Ha mind együtt lenne, talán az Egyházmegyei Könyvtár helyet tudna adni neki.

1971. november 18-án temették el a pusztadobosi temetőben. Jó előre kijelölte a sírhelyét, és hatalmas feszületet állított fel rá. Ott nyugszik „A. B. F. R. A.”

Varga János plébános, Ibrány

KÖNYVAJÁNLÓ

PALÁDI JÓZSEF: A BÁNAT HEGEDŰJE

Paládi József katolikus író „A bánat hegedűje” című novelláskötete a Dunapress Kiadó Kft gondozásában 2006-ban jelent meg először. A lebilincselő, színes olvasmányokat tartalmazó könyv segítségével bepillantathatunk a fővárosi taxisok, a vendéglők és kórházak világába, láthatjuk a szocializmus fojtogató légkörében vergődő boldogságkereső kisembereket, akik semmi más nem szeretnének, csak élni – és túlélni.

2010-ben a szerző „Lila nőszirm” című könyvét adták ki, 2011-ben pedig a „Bécsi utas” című novelláskötetét.

A könyvek kaphatóak a nemzeti könyvesboltokban, internetes könyvárúházakban és megrendelhetőek a kiadótól.

Dunapress Kiadó Kft. • 1132 Budapest, Váci u. 8.

FOLYTATÓDIK A VETŐ A DEBRECEN- NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYÉBEN

Folytatódik a 2011 tavaszán elindított Vezető és Továbbképző Akadémia (VETŐ) az egyházmegye területének négy helyszínén: Debrecenben, Nyíregyházán, Mátészalkán és Kisvárdán Felföldi László debreceni plébános szervezésében. A közel ezer ember érdeklődését felkeltő előadások témái a 2011-re meghirdetett Család évéhez kapcsolódtak.

2011. októberében dr. Berényi András pszichológus „Szenvedélybeteg a családban” és Szováti Tamás plébános „Család az egyházjog szemével” címmel tartottak előadást.

Szováti Tamás atya tartalmas előadásából bővíthettük ismereteinket, mit tanít Egyházunk a jog szempontjából a házasságról, családról.

Isten férfinak és nőnek teremtett bennünket. Korunk paradoxona, hogy az egymásra találó egészséges beállítottságú fiatalok között egyre kevésbé fontos a szentségi házasság megkötése, a „papír” megszerzése, együttélésük törvényesítése, ugyanakkor

Vetettünk és arattunk

A Család évében a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye is beleadott „apaít”, „anyaít”, hogy a családjait erősítse, kitartóbbá, bizakodóbbá tegye. Ezért egész évben, a gyermekektől kezdve egészen a nagyszülők szerepköréig mindenki talált programot, értékes témát. Sőt egy nagy családosi projektben „túlmentünk minden határon”, hiszen a Hajdúdorogi Egyházmegyével karöltve a Szatmárnémeti Egyházmegye kezdeményezésére válaszolva egy évig közösen dolgoztunk, tapasztalatot cseréltünk. Ebben az uniós pályázatban a középiskolás korosztálytól kezdve a családosi táborig pszichológusok, szakemberek kísérték a programban résztvevő mintegy háromezer főt.

A mozaikszavak büvköréből továbbra sem tudtunk kilépni, így kitaláltuk a VETŐ-t (Vezető és Továbbképző Akadémia), ahol meghívott szakembereink „vetették el” tanácsaikat, javaslataikat közel ezer ember és az őket otthon váró családok számára az egyházmegyénk területének négy helyszínén, bízva az aratás bőséges áldásában. A VETŐ olyan nagy sikert „aratott”, hogy továbbra is folytatjuk.

Kovács Ágnes

Felföldi László plébános

Szováti Tamás plébános

a deviáns emberek pedig képesek küzdeni azért, hogy joguk lehessen házasságot kötni, ők nem mondják: „nem a papír teszi boldoggá a házasságot”.

II. János Pál pápa 1983. január 25-én hivatalosan kihirdette az új római katolikus Egyházi Törvénykönyvet. Bizony szükség van a mintegy 2000 kánonra, ha szeretnénk eligazodni azokban a dolgokban, amit Isten ránk, emberekre bízott. Tamás atya segítségével bepillantást nyertünk a házasságra vonatkozó törvényekbe. A legfőbb törvény: a lelkek üdvössége! Minden ezt a célt szolgálja.

A házasság = szövetség. A Kódex a bibliai nyelvet használja a fogalmi meghatározáskor. Isten a saját képére és hasonlatosságára teremtett bennünket. Az Atya a Fiú és a Szentlélek felbonthatatlanul egységes. Isten bennünket annyira szeret, hogy önmagához mér. Nagyon magasra tette számunkra a mércét! Sajnos, mi gyakran képesek vagyunk elfelejteni erről a magasztos hivatásunkról.

A házasság célja: a házaspár java (a két ember tegye egymást boldoggá), gyermekek születése és felnevelése.

A házasság lényegi tulajdonságai: egység és felbonthatatlanság. Korunkban szükség van arra, hogy erkölcsileg vissza tudjunk állni a természetes emberi alapállásba, csak azután leszünk képesek megérteni az Isten által belénk oltott törvényeket.

A házasság szentségének sajátos kegyelme arra van rendelve, hogy tökéletesítse a házaspár szeretetét, és erősítse fölbonthatatlan egységüket. E kegyelemmel az élet-szentségre segítik egymást a házaspárban, valamint a gyermekek elfogadásában és nevelésében. E kegyelem forrása Krisztus – tanítja a Katolikus Katekizmus.

Nagy Lászlóné

Berényi András pszichológus

Berényi András pszichológus előadása a napjaink egyik „leggyakoribb” krízishelyzetét átélő emberekre, a szenvedélybetegre helyezte a hangsúlyt, mivel ők nemcsak önmaguk számára okoznak súlyos problémákat, hanem családjukat, szűkebb és tágabb környezetüket is sokszor állítják nehéz feladat elé.

Az előadó beszélt a függőség kialakulásáról. Arról, hogy miért és „kinek az egészségére iszunk” szinte minden élethelyzetben. Felhívta a figyelmet arra, hogy a gyerekek az alkoholfogyasztást sokszor „ártalmatlan” időtöltésnek élik meg és csak későn ébrednek rá, hogy időközben már a szokás és az ital rabjaivá váltak. Az alkoholfüggőségbe sodródott ember sorsa pedig idővel az elszigetelődés és az emberektől való eltávolodás lesz, amely akár már rövid távon is a családi és baráti kapcsolatok szétbomlásához vezet, végleg magányossá és kiszolgáltatottá téve az éppen ebben a helyzetben nagy segítségre szoruló embertársunkat.

Az előadó rámutatott, hogy a szenvedély-

délybetegség **felszámolásának** lehetősége elsősorban a családban keresendő, melyhez mindenkor nagy segítséget jelent a család és a beteg élő hite és egy a problémát szakszerűen kezelő lelki vezető. Mindezek azonban önmagukban nem elegendők, nagyon fontos, hogy a szenvedélybeteg ember ismerje fel hibáját, legyen betegségtudata, és képes legyen elfogadni a segítséget.

Mivel ezek a játszmák sokszor nem tudatosak, néha a segítségünk hiábavaló, erőfeszítésünk reménytelen, melynek oka egyszerűen csak az, hogy nem a megfelelő mód-

ját választottuk a segítségnek, vagyis rosszul segítünk. Ezáltal gyakran inkább „társas lélektani helyeztek” alakulnak ki, ahol öntudatlanul is, de elfogadjuk a beteg helyzetét és mi magunk keresünk számára megfelelő magyarázatot az adott helyzetre ahelyett, hogy az abból való kilábalást segítenénk elő.

HOGYAN ÉLI TÚL A GYEREK?

A legkényesebb kérdések egyike mégis az volt, hogy az ilyen és ehhez hasonló családi krízishelyzeteket „Hogyan éli túl a gye-

rek”, mit lát, mit érez a felnőttek problémáiból, melyekről tévesen azt hisszük, hogy sikeresen el tudjuk előlük rejtteni. A valóságban azonban a gyerekek nagyon érzékenyen reagálnak mindenre, a családban bekövetkező változásra, legyen az akár pozitív akár negatív irányú, melyből következően nagyon megsínylik, ha a család békéjét feldúlja az oda betolakodó „harmadik”, a szenvedélybetegség.

D.E.

Az előadás hanganyagai az egyházmegye honlapján meghallgatható: www.dnyem.hu

A CSALÁD ERŐFORRÁSAI

Minden időben beszélni kell erről, és minden családtagnak ismernie kell a forrást és belőle meríteni, hiszen ezer veszély fenyegeti családjainkat. Mindenki tapasztalja, erő kell és főleg lelkierő a jó megtételéhez, és erő a szenvedélyek legyőzéséhez.

Elsődleges erőforrás a sziklára, Jézusra való építés, a szentségi házasság, amely biztos pont, és ez a forrás soha nem apad ki. Kell az erő már az induláskor is egymás elfogadásához, és tudatosan meg kell maradni a keresztény hit útján. El kell fogadni a gyermekeket, az élethelyzeteket. Akarni kell együttműködni a kegyelemmel, akkor nem kell félni a jövőtől, ahogy Szent Pál mondja: „Mindent megtehetek abban, aki nekem erőt ad” (Fil 4,13)

A család élete természetes és természetfeletti síkon folyik. Erőforrása az összefogás, együtt cselekvés, nem szabad magára hagyni a másikat.

Megtapasztalt erőforrása a családnak a közös ima, hiszen Jézus biztat bennünket: „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

Sok örömet jelentő erőforrása a családnak a hit együtt megélése, ápolása és gyakorlása. A hit az Úrhoz kapcsolja tagjait, és erőt ad.

A család erőforrása: Krisztus testével való táplálkozás: „Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérének, nem lesz élet bennetek.” (Jn 6,53)

Érettebbé teszi a családtagokat, ha meg-

Orosz Lőrinc, a debreceni Szent Anna székese gyebáz plébános

bocsátanak egymásnak, és a bűnbánat szentségével élnek.

Tanulni kell az együtt ünneplést, ami sok örömet, megújulást és szép emlékeket is ad.

A család erőforrása a széthúzás és önzés kerülése is.

A családot összekovácsolja a szenvedés, nélkülözés együttes vállalása, és az Isten akaratában való megnyugvás.

Önállóságot és élményt hoz a szolgálat szellemének értékelése, megélése. Tevőlegesen kell élni. A tapasztalat bizonyítja, milyen sokat kap az, aki felemeli a gyengét, beteget, szenvedőt, lásd a bibliai erős asszonyokat.

Gyógyító erőforrás, ha a szeretetet mint erényt is értékeljük és nem dobjuk el, ha már nem ég száz fokon. Ezzel elkerülhetjük a kiégést.

Gyakoroljuk a hűség erényét, ez hosszabb távon biztosítja a család együtt maradását.

Hűség Istenhez, ígéretünkhöz és egymáshoz.

De erőt meríthetünk a kudarcainkból is úgy, hogy kiértékeljük a bukást, a szégyent és a múltat.

A család erőforrása a befogadás gyakorlása és a megosztás megélése is, hiszen minél többet adsz, annál gazdagabb maradsz. Az élet bizonyítja, milyen fontos a megelégedettség gyakorlása.

Nagyon fontosnak tartom, hogy merjük kérni a Gondviselést, a Szentségi Jézust, a termékenyítő Lelket, a Szűz Anyát, az őrző-angyalt, védőszenteket, és mondjuk a kedvenc imáinkat, akkor biztos valóság lesz otthonainkban: „Hol Isten, ott szükség nincsen”.

A család évében is alkalmazzuk ezeket a szempontokat, és akkor nem kell félni, hogy széthull az, aminek össze kellene tartoznia.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Mécs László:

NEM TUDOK BETELNI!

Nem tudok betelni: kétöles csalánok közt nézem a csupaszs csalogány családot szegényes fészkeben. Szorgos anyja, apja jön, megy és az étket a szájába rakja,

mint gyerek-szájamba az anyám az édes Isten nevét rég, hogy lelkem most is éhes, mint a pap az ostyát első áldozóknak, mint a Nap a mézet rétnak és bozótnak,

mint az Isten nékem a mézes kegyelmet, jókhoz, gonoszokhoz türelmet, szerelmet. – Felsír a fióka: fütty lesz az étkekből, megszentülök: szárny, dal lesz a kegyelemből.

Mi volna belőled, öt pucér fióka, ha apád-anyádat megenné a róka? Mi volna belőled, árvácska, Nap nélkül? Mi volna belőled, szívem, Isten nélkül?

Nézem a madár-párt. Nem tudok betelni, csak kalaplevéve himnuszt énekelni minden etetésnek, minden anyaságnak, minden földi, égi szent, szent apaságnak.

A SZENT ANNA SZÉKESEGYHÁZ ÉS EGYHÁZKÖZSÉGE

A G. B. Carlone, milánói származású olasz építész tervei szerint emelt mai templomépület 1721 és 1746 között épült gr. Csáky Imre bíboros, váradi püspök jóvoltából, aki a templomot s vele a debreceni katolikusok ügyét a piaristákra bízta. A hajdani piarista templom 1993 óta, hogy II. János Pál pápa megalapította a Debrecen–Nyíregyházi Egyházmegyét, székesegyház rangra emelkedett. Nem méltatlanul.

Álljunk meg egy pillanatra a templom előtt! Itt tárul elénk a hármasszoros homlokzat, földszintjének közepén pedig a különösen szép kiképzésű főbejárattal, fölötte gr. Csáky Imre címerével, alatta egy latin szöveg, fölötte pedig az úgynevezett benedikciós erkély. Mindez az ornamentika nem csupán díszítésül szolgált, hanem igen gyakorlati célra is: a bíborost volt hivatva köszönteni 1732-es látogatása alkalmából: köszönetet mond a főpásztornak, hogy közel 170 évi kitiltás után ismét teret nyújtott Debrecen katolikusainak hitük gyakorlására.

Említettük, hogy piarista templomról van szó. Ezért van az oromzat timpanonjában a piarista jelkép: a koronás Mária monogram. Szűz Mária a «kegyes iskolák királynője», a kegyesrend pedig, – ahogy a piaristákat még nevezük – fő feladatának tekintette (s tekinti ma is) az ifjúság nevelését, oktatását. Ezért nem véletlen az sem, hogy a templom közvetlen szomszédságában van a volt piarista, most Szent József nevét viselő gimnázium, illetve, a másik oldalon, a kollégium. A timpanon alatt Szűz Mária szobra áll. Régen a homlokzaton több szobor is volt pl. a rendalapító Kalazanci Szent József- a gyóntatópápa, hidak, hajósok és tutajosok védőszentje: Nepomuki Szent János- vagy a Krisztus keresztyének és a szenvedés eszközeinek megtalálója: Szent Ilona (Heléna) szobra. Amint Nagy Konstantin császárral, Szent Ilona fiával sorsdöntő fordulathoz érkezett a kereszténység története a világon, úgy a Szent Anna-templom születésével «szentebbül megújult» a katolikus élet Debrecenben.

A homlokzat ékessége a közelmúltban két új harangot kapott két torony. Carlone ugyan még torony nélküli zárdatemplomot tervezett, de a homlokzat kiképzése könnyedén megengedte a két toronnyal való bővítést. A mai 45 m magas tornyokat Povolni Ferenc tervei alapján emelték 1834-ben.

Fotó: STUDIOBAKOS

Ha már az 1834-es évszámot megemlégettük, ugyanaz a Kricsfalusy Ferenc prépost (1777-1836), aki a tornyok építésére adott megbízást, négy harangot is beszerzett, főoltárt és szószéket rendelt (nem a maiakat, de a jelenlegi főoltár festményét).

Az előteret követően – amelynek szép régi üvegajtói rekonstruált mását az Őseink hite című kiállításon csodálhatjuk meg – a templomhajóba érkezünk. Tekintetünket azonnal a szentély szépséges főoltára nyűgözi le. Az oltárkép középpontjában a gyermek Máriát tanító Szent Anna és Szent Joachim

alakja áll. A festmény a bécsi Karl Heinrich Rahl műve A szobrok négy nyugati egyházatyát állítanak elénk. Ezek balról jobbra haladva: Szent Ágoston püspök, Nagy Szent Gergely pápa, Nagy Szent Leó pápa és Szent Ambrus püspök.

A figyelő szem azonnal észreveszi, hogy a mai szószék, amely a négy evangélistát ábrázolja, ugyanannak a kéznek a műve, mint a főoltár faragványai. Ugyanis mindkettő Wälder Gyula tervei szerint készült Lindenberger János prépost (1869-1951) megrendelésére 1935–36-ban.

A székesegyház kápolnáinak a következők: Balra a bejáratától a Fájdalmas Szűzanya kápolnája a Piéta-szoborral, a szobor alatt a Szent Szűz értékes, 18-ik századi festményével. Ezt követi a „kis utak szentjének”, Lisieux-i Szent Teréznek a kápolnája, majd a Szent József-kápolna, végül baloldalon az utolsó, a szószék feljártánál az oltárképe nyomán ma Jézus Szíve oltárú kápolna. Ennek oltára lehetett a templom első főoltára, amit még Csáky Imre bíboros szentelhetett fel. Ez az egyetlen melléoltár, amelynek tabernakuluma van. Az eredeti barokk oltár-építményre jóval később került az Alacoque Szent Margit Jézus Szíve-látomását megjelenítő Ungváry Sándor-festmény. (Nem ez az egyedüli kápolna, amely oltárképet cserélt az évek során.)

Jobb oldalon a következő kápolnák vannak (haladjunk itt is a bejáratától a szentély felé): Első az oltár nélküli Szent Család kápolna. Itt található a keresztelőkút is és a díszes szoborszekrény Szent Antal szobrával. A második a Kalazanci-kápolna, aminek jelenléte szintén a templom piarista jellegét bizonyítja. Oltárának érdekessége – akárcsak a következő, Immaculata oltárnak –, hogy hátlap nélküli, mindkettő oltárépítménye rendkívül gazdag szín- és formavilágú, a barokk művészet remekei. A két oltár festményei nem, de az oltárépítmények bizonyosan egy kéztől származnak, egy 18. századi kassai mestertől valók. A Kalazanci oltárkép a rendalapítót ábrázolja tanítványai körében. Ebben a kápolnában került elhelyezésre II. János Pál pápa emlékplakettje az alatta lévő márvány emléktáblával, amely a „nagy pápa” debreceni látogatását és egyházmegyénk megalapítását örökíti meg. Az Immaculata-oltár képe a Szent Születet jeleníti meg menyegyesi lebegésben, amint lábával eltiporja a sáttán fejét. Itt a bal oldali angyalszobor a 9. zsolnárból, a jobb oldali Eszter könyvből vett latin nyelvű idézetet mutat fel. (A szó-

vegeket bibliai összefüggésükben érdemes értelmezni.) Az Immaculata-oltár képével szemben lévő falon helyezték el 2011 júniusában a Torinói Lepel hiteles 1:1-es méretű másolatát véglegesen.

A templom szép külső újra festése, a templombelső ragyogása (a freskók, szekciók és a stukkóknak a felújítását is), a padlózat gránit lapokkal történő burkolása, alatta a padlófűtés bevezetése, a hangversenyorgona felújítása, az urnatemetkezésre alkalmassá tett altemplom kiépítése a jelenlegi prépost-plébánosnak, Orosz Lőrincnek valamint Bosák Nándor püspök atya támogatásának köszönhető, nem tagadva el a város vezetőinek (és, persze, az egyházmegye híveinek) anyagi hozzájárulását sem.

A freskókról külön érdemes volna egy egész cikket írni, de helyszűke miatt most csak azt említjük meg, hogy a mennyezeti freskók az Árpád-ház nagy szentjeinek: Szent Lászlónak (egyházmegyénknek is védőszentje), Szent Erzsébetnek, Szent Istvánnak, Szent Imrének, s – az orgona fölött – Szent Margitnak állítanak emléket. A szentély oldalfalain a sekrestye feletti részen Csáky Imre bíborosnak állít emléket egy freskó, átellenben pedig Perényi Ferencnek. A hajó falainak festményein láthatjuk mindazon jeles személyeknek egy-egy jellegzetes élethelyzetükben való ábrázolását, akiknek életsorsa és tettei a templomhoz vagy a váradai egyházmegyéhez kapcsolhatók.

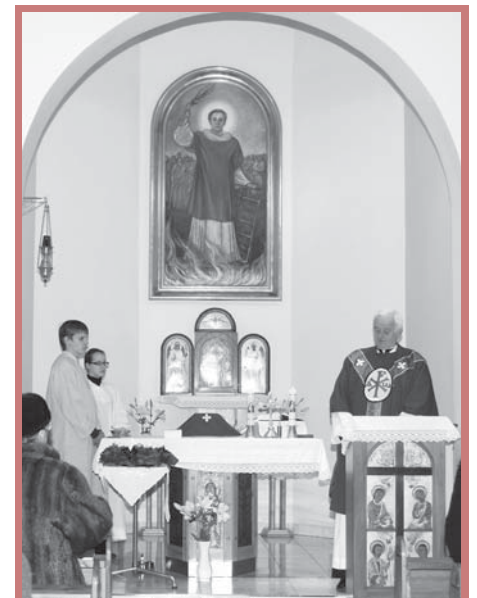
Társzékesegyházunknak, a nyíregyházi Magyarok Nagyasszonya-templom alapítójának, Samassa József bíboros, egri érseknek (1828-1912) volt a következő megállapítása: „A templom a vallásos erkölcsiség védőbástyája, és mint ilyen, védőbástyája egyszerűen a haza érdekeinek is.” Egy templom tehát mindig több, mint egy egyszerű épület. Központja az egyházközség egész életének. Illő tehát, hogy röviden szóljunk egyházközségünk egész sokrétű, szerteágazó vallási éle-

téről is. Gondolunk itt elsősorban a különböző lelki közösségekre, amelyeknek vezetői a plébános és a káplán atyák illetve a mindenkor diakónusok.

A székesegyház plébánosa, Orosz Lőrinc prépost plébános immár 21. éve szívvel-lélekkel gondozza nemcsak a templomot, mint épületet, hanem a közösségeket is kíséri. Van Rózsafüzér Társulat, Mária Légió, Családok Közössége, Biblia Közösség, Karitász Közösség, amelyik 160 nehézorsú embert segít élelemhez, ruhához, sőt akár bútorhoz jutni. Működik a Katekumenek Közössége. Hogy mi a katekumenátus? Az ősegyházban létezett, majd feledésbe merült, később a II. Vatikáni Zsinat nyomán újra bevezetett egyházi reform, amely mai korunknak megfelelően a felnőtteknek a keresztségbe való beillesztését célozza és valósítja meg. Megújítja a keresztség szertartását. Tehát egy sokrétű katekétikai, liturgikus és pasztorális szemléletről és módszeréről van szó. A liturgia szolgálatát képviseli a Szent László Kórus. Van Nyugdíjas Csoport, Hitoktatók Közössége, és akkor talán még fel sem soroltunk mindent.

Isten adjon erőt és egészséget püspökünknek és papjainknak, hogy a jövőben is el tudják látni sokrétű feladataikat a hívekkel karöltve az Úr dicsőségére és saját lelki üdvük javára.

Debrecen, 2011. november 27.

Immár két haranggal harangoztak be 2011. november 27-én, vasárnap a szentmisére a debreceni Szent Anna plébánia filiáihoz tartozó ebesi Szent Lőrinc templomba. A 162 kg-os Szent Lőrinc harangot – amelyet Gombos Miklós harangöntő mester a helyi hívek adományából készített –, Orosz Lőrinc plébános az ünnepi szentmise előtt szentelte fel.

Örömhír

Dr. Cservenyák László PhD

múzeumigazgató szakmai önéletrajzának részlete

Cservenyák László földrajz-rajz szakos tanár, okleveles etnográfus, a mátészalkai Szatmári Múzeum igazgatója

1993-ban a Kossuth Lajos Tudományegyetemen egyetemi doktori fokozatot, 2000-ben Ph.D. doktori tudományos fokozatot szerzett „summa cum laude” minősítéssel.

2007-től a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszékének óraadója és záróvizsga bizottsági tagja. Cservenyák László ezen kívül tagja számos szervezetnek, az elmúlt időszakban három önálló kötete, sok cikke, tanulmánya jelent meg szakkiadványokban, tanulmánykötetekben, folyóiratokban.

Napra pontosan 20 évvel ezelőtt 1989. december 12-én vette át dr. Németh Péter megyei múzeumigazgatótól kinevezését a Szatmári Múzeum vezetésére. Ebből az alkalomból rendezte meg főiskolai tanszékvezetője és mestere, Bényi Árpád festőművész kiállítását, melyet a szintén egyetemi tanszékvezetője és mestere, Ujváry Zoltán professzor úr nyitott meg.

Ezt az első kiállítást a mostanival együtt 230 kiállítás követte az eltelt 20 esztendő során. A Szatmári Múzeum magyar és nemzetközi művészeti élet nivós kiállítóhelyévé vált.

PRO COMMUNITATE CHRISTIANA - DÍJ

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye „PRO COMMUNITATE CHRISTIANA”

-díjat kapta hűséges és áldozatos szolgálatának elismeréséül:

özv. **Bagány Andrásné**

– Berettyóújfalu egyházközség,

Nánási Sándor gondnok

– Gávai egyházközség,

Türk Béla gondnok – Gávai egyházközség.

„PRO COMMUNITATE CHRISTIANA”-DÍJ

ARANY FOKOZATÁT kapta:

Demény Pál – Berettyóújfalu egyházközség

OKLEVÉL

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye OKLEVÉL elismerését kapta:

Szakács Mihály a Nyírteleki római katolikus Egyházközség képviselő-testületében végzett ötven éves munkája elismeréséül.

Tóth János a nyírteleki Szent Anna-templom felújításában és a római katolikus egyházközség képviselő-testületében végzett húsz éves munkája elismeréséül.

Köszönjük áldozatos munkájukat és további életükre Isten áldását kérjük!

Örömhír szerkesztőség

HOLLÓ LÁSZLÓ-DÍJBAN RÉSZESÜLT DR. CSERVENYÁK LÁSZLÓ MÚZEUMIGAZGATÓ

A Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék munkatársai, diákjai szakrális emlékkiállítást rendeztek Mátészalkán a Szatmári Múzeumban. A kiállítást Erdei Sándor újságíró nyitotta meg 2011. december 12-én.

A kiállítás alkalmával Ujváry Zoltán professor emeritus (Holló László fogadott unokája, a festőművész hagyatékának kezelője) Holló László-díjat adott át dr. Cservenyák Lászlónak, a mátészalkai Szatmári Múzeum igazgató-

jának művészetpártoló tevékenységéért.

A díjátadáson Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök is köszöntötte dr. Cservenyák László igazgatót, aki sok szolgálata, feladata mellett a nyírcsaholyi egyházközség képviselő-testületének a világi elnöke is, valamint kántorként is szolgál.

Ezúton is gratulálunk Cservenyák Lászlónak. További szolgálataira Isten áldását kérjük!

Örömhír Szerkesztőség

NÍVÓ-DÍJJAL ISMERTÉK EL MUNKÁJÁT

Kovács Ágnes, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye sajtóreferense megkapta a MAKUSZ – Magyar Katolikus Újságírók Szövetségének a hiteles tájékoztatásért és a szakma színvonalas műveléséért járó Nívó-díját, amelyet Szikora József, a MAKUSZ elnöke adott át 2011. november 26-án Budapesten a szövetség tanulmányi napján.

Kovács Ágnes 2004 januárjától látja el egyházmegyénkben a sajtóreferensi feladatokat. Munkaköréhez tartozik az információk összegyűjtése, azok továbbítása az egyházmegye életéről. Ez több síkon valósul meg. A gyors és pontos információáramlás érdekében összefogja a plébániák sajtófelelőseit, így éri el, hogy nemcsak az egyházmegye központi eseményeiről (vagy ahol személyesen is jelen tud lenni) számol be, hanem a különböző régiók történéseiről is tudósít. Adott esetben a szélesebb tájékoztatás végett sajtótájékoztatók szervezési, levezetési feladatait is ellátja az egyházmegye intézményeiben.

Munkakörének fontos része az „Örömhír” című egyházmegyei újság szerkesztése, amely negyedévente 4000 példányban jelenik meg. A lap esztétikai és tartalmi vonatkozásban is igényes, és népszerű az egyházmegyében.

Kovács Ágnes tevékenységének fontos eredménye, hogy jó együttműködés alakult ki az országos katolikus, a regionális, és helyi világi sajtó, különösen a Debrecen Televízió munkatársaival. Ennek köszönhetően a különböző sajtóorgánumok rendszeresen tudósítanak az egyházi eseményekről. A Debrecen Televízióban hetente megjelenő „Erőnk Forrása” című felekezeti műsor katolikus vonatkozású adásainak tematizálásában is részt vesz.

Mindezek alapján örömmel mondhatom, hogy Kovács Ágnes sajtóreferensi munkáját szakszerűen – lelkesen – és eredményesen végzi. Köszönjük fáradozásait, eddigi munkáját.

Bosák Nándor,
Debrecen-Nyíregyházi püspök

Fotó: Csordás Gábor püspöki titkár

FOLKLÓR ÉS HITVILÁG

A Debrecen–Nyíregyházi Egyházmegye „Esti beszélgetések” című közéleti vitafórumán 2011. november 17-én ezúttal Erdélyi Zsuzsannával, a világhírű néprajztudóssal, az archaikus népi imádságok kutatójával beszélgethettek a jelenlévők.

Az est házigazdjaként Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök köszöntötte az archaikus népi imádságok kutatóját, majd Erdélyi Zsuzsannának Várhelyi Ilonával közösen kiadott „Századokon át paptalanul” című kötetét mutatta be Küllös Imola, az ELTE néprajz professzora.

1970-ben az Új írás című folyóirat szeptemberi számában jelent meg a *Hegyet hágék, lőtöt lépék* kezdetű moldvai-diószéni imádság. Azóta ez a pár szó híressé vált és megindított egy hosszú folyamatot, amelynek

során a vallási hitvilágba befogadták az archaikus népi imádságot.

A szájhagyomány útján terjedő, ma is élő archaikus imádságok elterjedtsége mutatja, hogy gyökerei egészen a középkori Mária-imádságokig, valamint a passió-epikáig nyúlnak vissza, amelyet elsősorban a ferences szellemiség ihletett meg. A népi imádságok kutatása interdiszciplináris jellegű, több tudományterülettel is érintkezik: a folklór, a történettudomány, az irodalomtörténet, az összehasonlító nyelvészet, nyelvtörténet, zene – mind-mind erőteljes tudománytörténeti

beszélgetést dr. Dénes Zoltán plébános, etnográfus vezette.

Gáti Magdolna

A beszélgetés meghallgatható:
<http://www.dnyem.hu/1193.html>

ESTI BESZÉLGETÉS A DEBRECENI PÁPALÁTOGATÁS EREDMÉNYEIRŐL

II. János Pál pápa 20 évvel ezelőtti magyarországi látogatásának egyik célállomása volt Debrecen, ennek jelentőségét vetített képekkel, szemelvényekkel idézték fel a Debrecen–Nyíregyházi Egyházmegye „Esti beszélgetések” című közéleti vitafórumán. A kerekasztal-beszélgetés vendégei Gyulai Endre püspök, aki katolikus részről – mint szeged-csanádi megyéspüspök – házigazdája volt a debreceni pápalátogatásnak; Bosák Nándor püspök pedig a pápalátogatást követően alapított Debrecen–Nyíregyházi Egyházmegye első püspöke lett. A beszélgetést Keresztesné Várhelyi Ilona vezette.

A PÁPA MEGLEPETÉSEKET IS OKOZOTT

Az emlékezésen elsőként a látogatás előtt készült videó-üzenetet elemezték. Gyulai Endre püspök atya ezt összegezve elmondta, a pápa debreceni látogatásának elsődleges célja volt a protestánsokkal való találkozás, ezért választották helyszínül a Református Nagytemplomot, nem pedig a Szent Anna templomot, amit akkor sokan nehezményeztek.

Gyulai Endre püspök mint házigazda közvetlenül a Szentatya mellett ült a nagytemplomi istentiszteleten, így megfigyelhette arckifejezését a beszéd alatt, amely szerinte meggyőzni akart a maga mosolyával, elkömlődésével, jövőbe tekintésével.

A főpásztor elmondta, hogy a jelenlévők számára emlékezetes maradt többek között az a nemes gesztus is, amikor a békecsók imádság utáni békeköszöntéskor a pápa odanyújtotta a kezét, és minden egyháznak a vezetőjével kezét fogott és békecsókot váltott. E jellegzetes gesztus csúcsaként pedig a koszorúzást tartják számon, amikor Kocsis Elemér református püspök beszéde után a forgatókönyvtől eltérően maga a Szentatya koszorúzta meg a gályarab prédikátorok emlékművét a Nagytemplom mögötti kertben. Senki, még a biztonsiak sem számítottak arra, hogy a Szentatya irányt változtatva az emlékmű felé indul el az istentisztelet végén, ahol aztán hosszasan

imádkozott, és meghajlással fejezte ki tiszteletét a gályarabok emléke előtt. Ezt, mint a debreceni pápalátogatás emblematiszta jelenségét a protestánsok mintegy bocsánatkérésként fogadták a katolikus egyház részéről.

Gyulai Endre püspök atya a koszorúzás következményeként megemlítette, hogy a református püspökök ezt követően ellátogattak az Esztergomi Bazilikába, ahol megkoszorúzták a katolikusok és protestánsok közti harcok közben 1619-ben kivégzett kassai három vértanú - Pongrácz István, Grodecz Menyhért, Kő-

rösi Márk jezsuita szerzetesek - ereklyéjét, ezzel mintegy viszonzva a pápa „bocsánatkérését”.

VALÓDI KÉZFOGÁS

A debreceni pápalátogatás egyik jelentősége, érdeme tehát, hogy közelebb vitte az emberekhez az ökumenizmus gondolatát – folytatta a beszélgetést Bosák Nándor püspök atya. A főpásztor kiemelte: a Szentatyanak a különböző népeknél tett látogatásai szemléletváltást hoztak és mutattak. A Szentatya

bocsánatot kért az egyház bűneiért, mulasztásaiért. Ebben azt az erőt kell meglátni, ahogyan feloldotta az elkövetett hibákat. II. János Pál pápa többször is utalt a kiengesztelődésre, a bocsánatké-

résre, a megbocsátásra, ami megoldást jelent az egymásra mutogatás helyett. Debrecenben a katolikusok mindig kisebbségben voltak, a kálvinista öntudat sokszor keményen érezhető volt a katolikusokkal szemben. Amióta a pápa megtette ezt a gesztust Debrecenben, azóta ez pozitív irányba változott.

Az emlékezésben a Szent József Gimnázium diákjai is közreműködnek.

A beszélgetés teljes hanganyaga meghallgatható:
<http://www.dnyem.hu/1192.html>

Kovács Ágnes

MÁTYÁS, ISTEN AJÁNDÉKA

Matyika sérülten született, mozgásában korlátozott, nem tud járni, futni a többiekkel, nem látja a körülötte lévő világot, de tökéletesen hall, mindent megért és megtanul. Vasárnaponként a misére négytagú családjuk mindig együtt érkezik. A nagyfiú, Levente az oltárnál ministránsként szolgál, a karzat alatti részen az édesapja és édesanyja ölelésében egy gyermeksportkocsiban egy angyalian szép arcú nagyobbcska fiú ül, vasárnapról vasárnapra, ő Matyika. A karzat alatti rész megtelik élettél, ha Matyi jelen van hangja kicseng a hívek hangja közül, ha énekelünk, ha imádkozunk. Ő gyermek létére a mise egész szertartását, folyamatát kívülről tudja. Matyi különösen a hangok birodalmában szeret időzni, ez az egyik legbiztosabb pont számára, hogy információkat szerezzen a körülötte zajló világról.

A kisfiú belopta magát a hívek szívébe. Mindig jut számára egy érintés, egy simogatás, egy kézfogás, néha egy kis ajándék, egy mosoly, amelyből ő igaz, hogy nem sok mindent lát, de kifinomult érzékeivel, sokkal többet megérez, megérett.

Jó látni mosolytól sugárzó arcát, amikor édesapja Matyit áldozáskor kocsijában ülve kitolja az oltár elé, korábban áldásért, ma már szentáldozáshoz. Része, tagja egyházközségünknek ez a fiú.

Hétköznapokon vallásos közegben, hasonló problémákkal rendelkező társaival együtt, Budapesten apák tanítják, gondozzák. De ha hétvégén Újfehértóra hazatér, a templomunkban együtt imádkozik a családjával.

Különleges élményt jelentett sokak számára

Matyi elsőáldozása, amely egy nyári esti szentmise keretében történt. Takács Géza atya, Juhász Imre atya, Kálmán József atya közös felkészítése segítette őt abban, hogy a szentáldozáshoz járulhasson. Akarta, és az atyák felváltva erősítették meg benne, hogy szüksége van erre.

A nyári estén a templom megtelt hívekkel, eljöttek, akik jól ismerik Matyi szüleit, a közösség tagjai, akikhez tartoznak, és a rokonság is jelen volt. Nem küldtek senkinek meghívót, de mindenki ott volt, és szükségét érezte, hogy ott legyen, aki szereti Matyikát.

Édesapja elmondása szerint már nagyon várta Matyi az elsőáldozás napját, hogy a legszébb ruhájába öltözzön, várta, hogy Jézus a szívébe költözzön. Azon az estén Matyi a saját akaratából a szülei és az atyák segítségével magához vehette Krisztus testét.

Az az este, az a mise, mindannyiunk öröme csak róla szólt.

Az esti misék lehetőséget adnak Matyi számára, hogy ne csak testvére ministráljon, hanem ő is kivegye az oltár körüli szolgálatból a részét, feladata is gyarapodott, már csengetni is tud mise közben.

Templomunk tele van fiatal szülőkkel, sokgyermekes családokkal, ezeknek a gyerekeknek természetes, hogy Matyi köztük él. Együtt mennek kirándulni, együtt játszanak, együtt ülnek körbe az asztalt étkezésekkor, együtt örülnek, részese a gyermek és felnőtt közösségnek.

Az egyházközségünkben Matyiék családja egyike azon keresztény családoknak, akik keresztény értékrend szerint nevelik gyermekeiket.

Matyi ajándék a szülei számára. Látjuk a mindennapokban, hogyan próbál családja anyagiilag, erővel, kitartással, türelemmel, szeretettel megteremteni gyermeküknek mindent, mintha

Matyi egészséges lenne. Matyáska szülei szerint a jó Isten azért adta számukra a kisfiút, hogy visszavezesse őket, a családot az Istenhez. Látjuk nap, mint nap, hogyan formálja Matyi a szüleit a szeretetre, a türelemre, odaadásra. Nagyon sokat keresgéltek a szülők, míg ráakadtak a budapesti Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthon, Óvoda, Általános Iskolára, ahol biztonságban tudják hét közben gyermeküket. Sokat köszönhetnek az iskola nővéreinek a tanításért a gondozásért, azért, hogy a gyermekük vallásos lelkiületét erősítik. Fölvállalják a szülők, hogy hetente Budapest és Újfehértó között utazzanak, csak azért, hogy Matyi testi, lelki fejlődését elősegítsék.

Nagy erőpróba ez a család számára, de mégis nemes, szép feladat.

Szem előtt tartják azt is a családban, hogy az ép testvér és a sérült gyerek közötti kapcsolat jól alakuljon. Ez egy olyan család, amelyben a tagok törődnek egymással, a családfő erején felül mindenkiről odaadással gondoskodik.

Honnan van mindehhez ereje Jánosnak és Andikának?

A szülők tudják, megtapasztalták az évek alatt, hogy gyermeket vállalni, nevelni nagy felelősség. Nemcsak a gyermek táplálásáról, öltöztetéséről és tanítatásáról kell a szülőnek gondoskodni, de lelki fejlődéséről és erkölcsi neveléséről is.

Matyi korban és bölcsességben erősödve hasonlóan nő fel, mint kortársai.

A sors különleges kegyelme, hogy ő már gyermekként megtapasztalja, amit mi, felnőttek egy életen át tanulunk:

„Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

Zsirosné Seres Judit

AZ ÉLET

Dr. Kellermayer Miklós, a Pécsi Tudomány Egyetem Általános Orvostudományi Kara Laboratóriumi Medicina Intézetének emeritus professzora, világhírű sejtkutató, „Az Élet” címmel tartott előadást Debrecenben a II. János Pál Intézetben 2011. december 8-án.

Dr. Kellermayer Miklós mély hitű keresztény, aki különös felelősséget érez világunk, Földünk, hazánk és benne az ember jövője, az élet iránt. A Kiváló Orvos-, az Akadémiai- és a Szent-Györgyi Albert-díj birtokosa, tagja a KÉSZ-nek (Keresztény Értelmiségiek Szövetsége). 2011-ben Schmitt Pál Elnöki Érdeméremmel tüntette ki „a sejt kutatás területén nyújtott kimagasló tudományos munkájáért, valamint közéleti szerepvállalásáért, a tudomány és a lélek kapcsolatának egyedül hangvételű feltárásáért”.

A hívő keresztények nagyon jól ismerik János evangéliumában Krisztus különös jelentőségű válaszát Tamásnak, amikor ez utóbbi az utat tudakolta, ahová a Mester el fog menni. Az írás pontosan így adja hírvül a választ: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet” – válaszolta Jézus. „Senki sem juthat az Atyához, csak általam” (János 14,6). Ugyanakkor az „élet” fogalom a tudomány számára az élőlények létvilága. A sürgető nagy kérdés ma, mivel az élővilág és benne az emberiség nagyon nagy bajba jutott, hogy

az emberi személy létvilága, vagyis a mi személyes életünk egyenlő-e az állatok létvilágával. A tudomány nevében az elmúlt időkben sajnos ezt a ártó tévedést kellett, s még ma is ezt kell tanítani. A baj viszont követeli az igazság kimondását, képviselőt, mert gyógyítani, gyógyulni csak a teljes igazság tudásában, képviselőtében lehet. Az ÉLET három síkja közti kapcsolatról, vagyis az igazságról szólt az előadás, amelynek hanganyaga meghallgatható a www.dnyem.hu oldalon.

Örömhír Szerkesztőség

TÉGLÁSI FIATALOK 72 ÓRÁJA

Immár hagyománynak tekinthetjük, hogy a téglási fiatalok idén is bekapcsolódtak a „72 óra kompromisszum nélkül” elnevezésű országos megmozdulásba. A program a fiatalok közhasznú tevékenységének széleskörű nyilvánosságát biztosít, láthatóvá téve az ifjúsági közösségekben folyó önkéntes munkát, és rámutat, mire vagyunk képesek mi, fiatalok, ha összefogunk.

Október 14-én a szentimrések osztálytársaikkal együtt segítettek a nyíregyházi állatmenhelyen, ahol főleg kutyasétáltatásra volt szükség. Szombaton mintegy tucatnyi-an gyűltünk össze a templomudvar rendbetételére. Sekrestyésünk irányításával folyt a

munka. Mindenkinek jutott egy-egy ásó, gereblye, seprű, metszőolló vagy talicska. A felnőttek meleg teáról gondoskodtak, és a süti-szünetben közös játékra is sor kerülhetett. Vállaltunk továbbá gyermek-felügyeletet, és a velünk együtt munkálkodók szállítását is sikerült megoldanunk. Estére alaposan elfáradtunk.

A vasárnapot hálaadó szentmisével kezdtük, majd a munkánk kiértékelése következett. Örömmel, de mégis szerényen hallgattuk Imre atya és a hívek elismerő szavait. Reméljük, jövőre is lesz alkalmunk tenni valamit közösségünkért.

A résztvevő fiatalok

DICSŐ

Együtt Debrecen katolikus fiataljai

Idén november 9-én rendezték meg a Debreceni Ifjúsági Csoportok Összejövetelét (DICSŐ), amelynek a Varga utcai Szent Anna Közösségi Ház adott otthont. A programra mintegy negyven debreceni hittanos jött el. Jelen voltak a Kópék, vagyis a Szent László Plébánia hittancsoportja, az Egyetemi Lelkészség, valamint az Amen Club és a GutenMorgen csoport, akik a Szent Anna Plébániához tartoznak. A rendezvény Tóth László atya rövid megnyitójával, lelkesítő imádságával kezdődött. Ezután az új ifjúsági irodavezetővel, Gerhes Józseffel ismerkedhettek meg a fiatalok. Az este az ifjúsági programok hirdetésével folytatódott, majd az összejövetel végére Bosák Nándor püspök atya is megérkezett közénk. Ezt követően a csoportoknak idén egy tabló készítésével és annak magyarázatával kellett bemutatkozniuk. Rendkívül mutatós tablók készültek, ám annak be-

mutatásában a GutenMorgen csoport jeleskedett a legjobban. Amikor már mindenki megismerte „ellenfeleit”, kezdődhetett a vetélkedő, ahol a csapatok összemérhették erejüket. A vetélkedő elég változatos feladatokból állt, az egyháztörténeti quizen keresztül a pénz-számolás ügyességi feladaton át a tv-ből sokak által ismert popdarálóig volt mindenféle feladat. A vetélkedő után kenyérlángosos agapé következett, amíg a szervezők összesítették a csapatok megszerzett pontjait. A program szabad beszélgetésekkel és játékokkal zárult.

Ezt az alkalmat is szeretném megragadni, hogy egy időre elköszönjek a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Ifjúsági Irodájától, a fiataloktól, hiszen hamarosan családi örömök elé nézek, gyermekünk fog születni.

Kívánok mindenkinek további hasznos, lelkiekben is gazdag programokat!

Szabó Fruzsina

„VERJETEK BENNE GYÖKERET!” (KOL 2, 7)

2011. október 14–16-án rendezték meg a VII. Nagy Magyar Domonkos Ifjúsági Találkozót a debreceni Domonkos Rendházban. A domonkos közösségekhez tartozó fiatalok Budakeszről, Hódmezővásárhelyről és természetesen Debrecenből, határainkon túlról pedig Kárpátaljáról, Ungvárról érkeztek. A találkozó lelkes résztvevőit domonkos atyák és szerzetes nővérek kísérték el.

A programok során – elmélkedések, kiscsoportos megbeszélés, játék, közös étkézések, vidám ismerkedés, szentmise, szentségimádás – barátságok, kapcsolatok szövődtek a fiatalok között. Jelen volt fr. Barna Ferenc Máté OP, általános vikárius is. Ő és Héjja B Lujza OP nővér tartottak előadást, elmélkedést.

Köbli Tamás OP, plébános

A DEBRECENI RÓMAI KATOLIKUS EGYETEMI LELKÉSZSÉG

Tudjuk, hogy nem könnyű egy fiatalnak elkezdni az egyetemi vagy főiskolai életet: az új környezet, az új követelmények és kihívások nem kis próbatétel elé állítanak mindenkit, a továbbtanulót és a családját egyaránt. Különösen nehéz dolga vannak annak, aki az új viszonyok között is szeretné megőrizni hitét és erkölcsi tartását, akinek fontos, hogy milyen közösséghez tartozik és kik a barátai.

A Debreceni Római Katolikus Egyetemi Lelkészség egy olyan fiatalokból álló csapat, amely Debrecen egyetemistáit és főiskolásait szeretné segíteni azáltal, hogy:

- a tanulmányaik miatt Debrecenbe került fiataloknak segít új közösségre találni,
- a vallásos fiataloknak lehetőséget ad a közös imádságra, hitünk átgondolására,
- igényes és fiatalos programok szervezésével kulturált kikapcsolódást ajánl,
- a szociális, karitatív programokkal mélyíti a szolidaritást, felelősségvállalást,
- megkeresi és párbeszédre hívja azokat a fiatalokat, akik valamilyen ok miatt eltávolodtak a vallástól, vagy éppen az igazság keresésének fázisában vannak.

A fiatalok segítése és megtartása a helyes úton az egész keresztény közösség érdeke, hiszen bennük van Egyházunk és nemzetünk jövője. Kérjük idősebb testvéreinket, hogy segítsék munkánkat imáikkal, példás keresztény életükkel és azáltal, hogy a családjukban vagy környezetükben lévő egyetemista és főiskolás fiatalokat el irányítják hozzánk. Így igazzá válik, amit Szent János apostol első levelében olvasunk: „Írtam nektek, fiatalok: erősek vagytok, Isten igéje megmarad bennetek, és a gonoszt legyőztétek.” (1 Jn 2,14b)

Természetesen anyagi segítséget is elfogadunk, hogy minél több eszközt fel tudjunk használni a közösség építésére.

Csordás Gábor egyetemi lelkész

Címünk: 4024 Debrecen, Varga u. 4.

Számlaszám: CIB Bank.

10702064-66825656-51100005

NEM CSAK A FELIRAT VÁLTOZOTT AZ ISKOLA HOMLOKZATÁN

Néhány hónappal ezelőtt várakozással tekintettünk a 2011–2012-es tanév elé. Vajon hogyan tudunk katolikus szellemen nevelni és oktatni abban az iskolában, amely 105 éves oktatási hagyománnyal bír, de az egyházi szellemben való működtetése teljesen új alapokra helyezi az intézmény nevelési-oktatási programját? Ráadásul egy katolikus iskola úgy kezdte el működését a szatmári térségben, hogy a lakosság és ezzel együtt természetesen az intézményben a diákok felekezeti havatartozását a református testvérek számottevő többsége határozza meg.

Míndezeket figyelembe véve néhány hónap elteltével már kijelenthetjük: nem kis feladatra vállalkozott az iskola tantestülete és vezetése, ugyanakkor azt is érezzük, hogy mindennap tettünk egy kicsi lépést legfontosabb célunk, a keresztyén értékrend elfogadtatása és aktív befogadása felé. A reggeli csendes percek, az étkezés előtti imák, a napi evangélium olvasása és értelmezése része lett mindennapjainknak.

Olyan tanórán kívüli események is gazdagították az eltelt néhány hónapban az iskola életét, amelyek a diákok, szülők és a nevelők lelki épülésére szolgáltak. Az első diákmise énekkarunk közreműködésével, a felsősök kerékpáros zárándoklata, az alsósok buszos kirándulása Máriapócsra, a VETŐ akadé-

mia előadásai, a csöndes gyertyagyújtás Mindenszentek előtt, a hagyományos német kulturális fesztivált megelőző kétnyelvű szentmise egyértelművé tették: nemcsak a felirat változott az iskola homlokzatán, hanem belül, a lelkekben is megmoccant valami.

Az iskola és a helyi katolikus egyházközség közös lapot jelentetett meg Szegletkő címmel.

A legutóbbi lapszámában az iskola református „vendég-hitoktatója”, Losonczy Léna a következőket írta: „Sokan megkérdezték tőlem az utóbbi hetekben, milyen érzés református hittant tanítani a katolikus iskolában. Elmondhatom, hogy örömteli és felemelő. Régi vágyam teljesült ez év szeptemberében: az, hogy egyházi iskolában taníthassak. Megtapasztaltam az eltelt másfél hónap alatt, hogy a hitre nevelés, a keresztyén értékek tudatosí-

tása, fejlesztése nagyobb teret és nagyobb hangsúlyt kap az egyházi intézményben.... A felekezeti hitoktatók kapcsolata testvéri, együtt munkálkodunk azon, hogy az elvetett mag – Isten Igéje – jó talajba kerüljön, s lelki gyümölcsöket teremjen.”

A gyerekek is véleményt mondtak a régi-új iskoláról. Íme néhány: „A sulis remek, jó fejek a gyerekek. Én személy szerint csak pár nap-

ja jöttem át egy másik iskolából, de elégedett vagyok mindennel. Szeretnek az osztálytársak, tanárok, az iskola szép, igényes, tiszta. Magas fokon tanítanak, értelmesen magyaráznak el mindent. JÓ ISKOLA!”

„Ami jó benne szerintem, hogy a rossz tanulók viselkedését megváltoztatja ez az új iskola. Azt is jónak tartom, hogy imádkozni kell. Tetszenek a keresztek is a tanteremben, mert megnyugtat.”

„Szerintem nagyon jó, mert az imák és minden egyéb ad egy erkölcsi tartást, és mindenkit közelebb visz Istenhez.”

Adja Isten, hogy valóban mindannyiunkat megérintsen a hit, és közelebb kerüljünk Istenhez!

Kapturné Bíró Beáta
igazgatóhelyettes, Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola,
Mátészalka

KÉTNYELVŰ SZENTMISE AZ EGYHÁZMEGYE ISKOLÁJÁBAN

A mátészalkai Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola 2011. november 12-én tartotta a már hagyományosnak számító Német Kulturális Fesztiválját. Immár 14. alkalommal nyílt ki az iskola kapuja, hogy a megye egész területéről és a határon túlról is fogadja a sváb hagyományok őrzőit.

Az iskola tantestülete, dolgozói, szülők, gyermekek, meghívott vendégeink és barátaink kétnyelvű szentmisén vettek részt a mátészalkai Kossuth téri templomban, ahol Nagy Csaba és Wettstein József atyák német és magyar nyelven celebrálták a szent együttlétet. A munkácsi gyermekkórus

gyönyörű énekeivel, a németül elhangzott olvasmánnyal, imádságokkal a lelkiünket is ünneplőbe öltöztették.

A szentmise után a fényi rézfúvós zenekar kíséretében lámpás felvonulással indul-

tunk az iskolába a kulturális fesztiválra. Meghívott vendégünk volt Roland Scheimetz, Oberkochen város alpolgármestere, aki értesülve az iskola új arculatáról, katolikus szellemiségéről, tanulóinknak német nyelvű gyermekbibliát ajándékozott városa nevében.

A hivatalos köszöntések után diákjaink táncait, a nagykarolyi harmonikások, a tasnádi táncosok, a munkácsi énekkar és táncsoport valamint a fényi rézfúvósok műsora követte.

Hagyományörző ünnepünket közös vacsorával és imádsággal zártuk.

A jó Isten áldása kísérje mindazokat, akik az ünnep sikeréhez hozzájárultak, és segítettek munkánkat!

Gott sei Dank! Hála legyen Istennek!

TANTERMekkel, DIÁKokkal GYARAPODOTT A NYÍREGYHÁZI SZENT IMRE GIMNÁZIUM

Új épületszárnyal gazdagodott a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnázium Általános Iskola és Kollégium, amelyet Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök atya hálaadó szentmise után áldott meg 2011. október 28-án, az iskola védőszentje, Szent Imre ünnepéhez közeledve.

Az ünnepségen Megyesi Mária igazgatónő köszönetét fejezte ki a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyének mint fenntartónak az anyagi támogatásáért, és mindazoknak, akik az új szárny tervezésében, kivitelezésében munkálkodtak.

Az igazgatónő visszaemlékezett a hamarosan huszadik születésnapját ünneplő intézmény első évére, amikor is 1992 szeptemberében 69 tanulóval kezdte meg működését a négyosztályos gimnázium. Később nyolcosztályos képzéssel bővült, majd 2007-től általános iskolai alsó tagozatos diákokat is felvettek az iskolába. A 2011/2012-es tanévben már hatvanezer diák kezdte a tanévet az iskolában. A létszámnövekedés jelentős iskolaépület-bővülést is vont maga után. A korábbi bővítésekhez hasonlóan az új épületrészt Kulcsár Attila Ybl-díjas építész és Kulcsár Attiláné építész tervezte.

SZÉTESÉS VAGY ÖSSZESZEDETTSÉG

Az épületszárny megáldását – mint az iskola minden jelentősebb eseményét – szentmisével ünnepelték. Ezúttal Csordás Gábor püspöki titkár intelmeire figyelhettek a jelenlévő diákok. Meglepetésükre Gábor atya – akiben ebben az iskolában fogalmazódott meg a papi hivatás gondolata –, a Quimby együttes: Don Quijote ébredése dalszöveg részletét idézte: „Sorra dőlnek ki mellőlem a lányok, fojtogató büntudat emészt. A szívek sze-

métombján kapirgálok, szeretni, Istenem, milyen nehéz!” Egy átbuzított éjszaka utáni öszszevissza, kusza ébredés pillanatait szemlél-tette, amihez hasonló emlékképeket sok fiatal személyes élményei között is megtalál.

Csordás Gábor atya mindezt párhuzamba állította Szent Imre herceg életével, aki ennek az életvitelnek az ellentétjét képviseli. A magyar nyelv találóan fogalmaz a két emberi életérzésre, amikor az ember szét van esve, vagy amikor összeszedett. Szent Imre herceg egész élete az összeszedettségéről tanúskodik. Van, aki csak a pillanat, a vizsga túlélésére törekszik, van, aki meg akarja élni az életét, a másik pedig hagyja, hogy kifolyjon az a keze közül. Szent Imre királyfi a kereszténységet választva célokat keresett, ami segített neki. Olyan célokat, ami a mai napig hőssé teszi őt. Jó keresztény akart lenni, Krisztus követője, élethivatását kereste, és nem volt rest áldozatot hozni sem a családjáért, a céljáért, de az országért sem. Őt az összeszedettség jellemezte, amely nem jelent mást, mint megteremteni a célt, és áldozatot hozni érte. Áldozatot hozott, amikor szüzességi fogadalmat tett az Úr Jézusnak, mert Krisztusé akart lenni. Az áldozat őrizte meg őt a széteséstől, szétcsúsztástól. Áldozat nélkül nincs eredmény a földön. Hosszú távon mindenért, a boldogságért is meg kell dolgoznunk. Ha egy király fiának sikerült, nekünk sem lehetetlen – fejezte be gondolatait Gábor atya.

Kovács Ágnes

NEMCSAK TÖRTÉNELMET, HANEM EMBERSÉGET IS TANULTAK

A debreceni Szent József Gimnázium és Kollégium valamint a Svetits Katolikus Gimnázium közös projektzáró rendezvényét tartották 2011. október 25-én a Szent József Gimnáziumban. A találkozón a két iskola tanárai, diákjai mellett részt vettek azok az emberek, akik megosztották a diákokkal a XX. század történelme során megélt szomorú, keserű emlékeiket, élőbbé, igazzá téve azt.

2009-ben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, az Oktatási és Kulturális Minisztérium, az Európai Szociális Alap középiskolák számára kiírt pályázaton, „A történelem az élet tanítómestere” című projektjével a debreceni Szent József Gimnázium és a Svetits Katolikus Gimnázium is támogatást nyert. A 2010. március 1-jén kezdődő projekt végéhez értek, amely során a diákok olyan eseményekkel találkoztak, amelyeket a törté-

nelemkönyvek lapjain nem, vagy csak ritkán találhatunk meg.

A projektzáró rendezvényen dr. Pogány Béláné, a Szent József Gimnázium igazgatója elmondta: a pályázati munka során az egész intézmény gazdagodott tudásban, tapasztalatban, léleken és emberségben.

Dr. Bódis Zoltán projektvezető, a Szent József Gimnázium igazgatóhelyettese beszámolt a munka eredményeiről. Elmondta, számtalanszor felmerült bennük a kérdés egy-egy történetet hallgatva, hogy vajon ők képesek lettek volna-e elviselni azt a szenvedést, meghurcoltatást, amelyet átéltek emberek.

A diákok tanáraik segítségével 50-55 interjút készítették el, amelyhez az interneten keresztül más oktatási intézmények is hoz-

zájthatnak. A riportok végső helye a Terror Háza Múzeum által működtetett Oktatási Központ. Ez is azt bizonyítja, hogy a munka valóban eredményes volt, és méltó arra, hogy nagyobb közönség előtt is bemutatásra kerüljön.

A projekt végén a tanárok is készítettek riportot az interjúkat készítő diákokkal élményeiről, amely a „Historia est magistra vitae” című kiadványban meg is jelent. A diákok elmondták, mostantól minden idős emberre úgy tekintenek, hogy tudják, az ember mögött, az arc mögött egy sors található.

Erdős István, a Svetits Gimnáziumból történelemtanárként összegezte a diákok munkáját, valamint elmondta, a diákok megrendültek attól, amit tapasztaltak, volt, amikor vizsgálniuk kellett a interjú-alanyokat, és megfogták az idős emberek kezét. Képesek voltak rá.

A rendezvény kötetlen beszélgetéssel folytatódott, ahol a diákok köszönetképpen megajándékozták az idős vendégeket.

Kovács Ágnes

15 ÉVES A SZENT JÓZSEF GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM

A Szent József Gimnázium és Kollégium 2011. október 24-én ünnepelte alapításának 15. évfordulóját. A jubileumi ünnepség az alapító Bosák Nándor püspök atya bevezető szavaival indult. Majd az intézmény igazgatónöje, dr. Pogány Béláné köszöntötte a jelenlévő vendégeket, tanárokat, diákokat.

A délelőtti rendezvényt kerekasztal-beszélgetés nyitotta meg, amely a múltidézés fényében zajlott: Bosák Nándor püspök úr, Lépes M. Katalin egykori igazgató, Gincsei Zoltán egykori kollégiumvezető, dr. Bódis Zoltán igazgatóhelyettes, Kozsup István fizika-kémia szakos tanár, valamint két volt diák Urbán Bence az Orvostudományi Egyetem, és Milotai Gergő a Debreceni Egyetem kommunikáció szakos hallgatójaként vettek részt a beszélgetésen.

Délelőtt az intézmény közös fa ültetésével állított emléket az utókornak, majd a diákok délután kézműves foglalkozások keretében fejleszthették kez ügyességüket. Ezzel párhuzamosan az iskola művésztanára dr. Huszti László nyitotta meg festészeti-grafikai képzéskészítést a kollégium épületében a Mensarion galériájában.

A délelőtti a múltidézés alkalmá volt, a délutáni programok mellett az iskola dísztermében előadásokat hallgathattak a résztvevők a Szent József Gimnázium és Kollégium jövőt érintő távlatairól: dr. Bódis Zoltán igazgatóhelyettes a pályázati és katonai képzésről, Sziráki László munkaközösség-vezető az idegennyelvi oktatásról, Málnás Szilárd tanár úr az iskolában zajló informatikai képzésről, annak lehetőségeiről szolt, Csatári László tanár úr a LEGO-Robot programozásról és az iskola valamint a National Instruments kö-

zötti együttműködésről beszélt. A jubileum záróeseménye az intézmény fennállásának 15 éves évfordulójára kiadott iskolai évkönyv bemutatása volt, melyet a kötet főszerkesztője, Gáti Magdolna ismertetett.

A kötet borítója a Szent Családot ábrázolja könnyecsepp alakban, amely Mallár Gabriella képgrafikus munkájának köszönhető.

Amint dr. Pogány Béláné igazgatónő említette a jubileumot köszöntő szavaiban: egy intézmény életében 15 év nem feltétlenül hosszú idő, egy emberi életet tekintve viszont – aki ezen épület falai között dolgozott, élt – jelentős intervallum.

Reméljük, 15 esztendő közös munkája a diákokban, a felnövekvő nemzedékben megmutatkozik, hogy iskolánk múltbéli szellemiségét az itt nevelkedett diákok közvetíteni tudják a jövő számára.

Gáti Magdolna

A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK KITÜNTETTE NYERS ISTVÁNT

Schmitt Pál, a Magyar Köztársaság elnöke a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje Kítüntetést adományozta Nyers Istvánnak, az 1956-os forradalom és szabadságharcban tanúsított magatartásáért, a svájci emigrációba menekült magyarokat összefogó munkásságáért, identitásuk megőrzéséért végzett erőfeszítéséért, valamint 1956 szellemiségének ápolásáért és továbbadásáért. A kítüntetést dr. Nagy Erzsébet magyar nagykövet asszony ünnepélyes keretek között adta át 2011. november 30-án Bernben, a Magyar Köztársaság Nagykövetségén.

Nyers István 1957 januárjában fiatalként kényszerült elhagyni az országot több honfitársával együtt. Svájcban telepedett le, és ott családot alapított. 1964-2007-ig a Zürichi Magyar Egyesület vezetőségi tagjaként aktív szerepet vállalt a szervezet életében az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc emlékét ápolva. Munkájában ma is minden lehetőséget megragad, hogy kimondja és szorgál-

ja az igazságot, és azt továbbadja a fiatalabb nemzedéknek is.

2006. október 24-én a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye középiskolások számára a forradalom emlékére történel-

mi vetélkedőt rendezett, amelynek nyertesei egy hetet töltöttek Svájcban a Zürichi Magyar Egyesület tagjainak vendégszeretét élvezve. A diákok az élő történelemmel, személyes sorsokkal ismerkedtek, miközben találkoztak az emigrációban élő '56-os

magyarokkal. A fiatalokat Nyers István fellegével látták vendégül otthonukban. A késő estebe nyúló beszélgetések során a fiatalok számos történettel ismerkedtek meg, és megtekintették Pista bácsinak az évtizedek alatt összegyűjtött az

50-es évek magyar történelmével kapcsolatos írásos, tárgyi emlékekből álló gazdag archívumát. Emellett az egyesület más tagjai egy-egy napos kirándulást szerveztek számukra, ismerkedve Svájc nevezetességeivel. Nyers István többek között megmutatta a diákoknak az obwaldeni Flüeli-Ranfban található keresztet melyet a svájci fiatalok állítottak fel 1956 novemberében a forradalom vérbefolytása után, s amely azóta őrzi a fiatal mártírok emlékét.

Az idei ősz ismét a megemlékezés ideje volt. Az 1956-os forradalom 55. évfordulója a Svájcban élő magyarságnak is jelentős, hiszen már egyre kevesebben vannak azok, akik még fiatalként élték át a forradalmat.

Kovács Ágnes

EGYHÁZMEGYEI GASZTRONÓMIAI ESTÉK DEBRECENBEN

„Egyházmegyei Gasztronómiai Esték” első találkozóját tartották a debreceni Szent József Gimnázium Kollégiumában 2011. november 8-án a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye fenntartása alá tartozó oktatási intézmények élmezésvezetői, szakácsai részvételével.

Az összefüggésben Bór Lászlóné, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Debreceni Kistérségi Népegészségügyi Intézetének munkatársa tartott előadást a közétkeztetési, élelmiszer-elátásról, szabályokról, de kitért gyakorlati vonatkozású kérdésekre is. Többek között

kiemelte, hogy az egészségesebb étkezés érdekében fokozatosan kell csökkenteni a fűszeradagokat, cukrot, amelyek túlzott mértékű fogyasztása visszafordíthatatlan károkat okozhat az egészségben. A kötetlen beszélgetéssel folytatódó találkozón dr. Lajkó Gabriella kistérségi tisztii főorvos egészítette ki hasznos tanácsaival a hallottakat.

TERMÉSZETES ÍZEKET HAZAI ALAPANYAGOKBÓL

A szakemberek továbbá javasolták a magyar alapanyagok elsődleges választását, amelyek egészségesebbek, hiszen a szervezet az évszakok váltakozásával mindig azt kapja, ami az adott időszakban a hazai földeken megterem. Nem beszélve a kényyszerelési (a távoli országokból ide szállító kamionokban érő) folyamatok során csökkenő vitamin- és

ásványi anyag-vesztéséről. Sajnos, a jelenlegi feltételek nem segítik a hazai termékek széleskörű választását, mert sok esetben nem megoldott az alapanyagok folyamatos biztosítása, a megfelelő feldolgozás. Mindez orvosolható önkormányzati támogatással, a feldolgozó eszközök, hűtőszekrények beszerzésével – fejtette ki Lajkó Gabriella.

A szakmaiság nemcsak az előadásokban, hanem a konyhában is megmutatkozott. Ezúttal Boros László mesterszakács, a debreceni Belga étterem séfje készítette el 7 fogásos ajánlatát a kollégium konyhájában a jelenlévő vendégek és a helyi szakácsnők közreműködésével. Látványuknak sem volt utolsó az elkészítés folyamata. Munka közben Boros László folyamatos tanácsokkal látta el a szakembereket. A minimális természetes alapfűszerezés és ennek eredménye: a levesek, húsok, a halféleség, a zöltségek igazi természetes íze is ámulatba ejtette a résztvevőket.

Kotáné Sándor Ibolya, a Szent József Gimnázium és Kollégium élelmiszer-vezetője, az est házigazdája és szervezője sikeresnek ítéli meg a kezdeményezést, amely időszakonként más-más intézményben fog folytatódni. Régi dédelgetett álma, hogy ebben a szakmában létrejöjjön egy olyan fórum, ahol a szakmabeliek egy közösséggé szerveződnek, ezáltal segítségére lehetnek egymásnak a jogszabályok értelmezésében, a megfelelő számítógépes programok, az élelmiszerek beszerzésében, a változatosabb étkezés kialakításában.

Kovács Ágnes

„EGERNEK ŐSZ GALAMBJA...”

Az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség nyíregyházi szervezete és a Serra Közösség helyi csoportjának közös szervezésében 2011. október 6-án a Római Katolikus Főplébánia dísztermében tartott előadást Komizsár Dénes helytörténész, az IKSZ városi elnöke a Magyarok Nagyasszonya Társszékesegyház búcsúja, valamint a templom építetőjének, Samassa József bíboros, egri érsek halálának 100. évfordulója alkalmából, „Egernek ősz galambja...” címmel.

Az előadáson – többek között – elhangzott: átérezzük annak súlyát, hogy a kissé méltatlanul elfeledett Samassa bíboros, egri érsek emlékének ápolása terén még bőven van tennivalónk. Sem előtte, sem azóta nem volt olyan egri érsek vagy bármilyen más felekezeti egyházi vezető, aki ennyi mindent ajándékozott volna Nyíregyházá-

nak. Illő tehát, hogy nevét a legnagyobb tisztelettel őrizzük meg az utókoraknak.

Közös érdekünk tehát, hogy ennek a ritka, nagy formátumú főpápnak az emléke, neve minél több nyíregyházi köztudatában ott legyen.

Magyarok Nagyasszonya Társszékesegyház,
Nyíregyháza

EMLEKEZÉS: Ilosvai Gábor, az egyházközösség világi elnöke korábbi beszélgetésünk során felidézte emlékeit az egyházközösség életével kapcsolatban. Ezúttal a templom közösségi életének egyik érdekes színfoltjáról is tudomást szereztünk. A templom mellett lévő Korona Hotel zenekara rendszeresen emelkedettebbé tette a vasárnap délelőtti szent liturgiák színvonalát zenei szolgálattal. A szentmiséket követően pedig a hívek egy része visszakísérte az étterembe a zenekart, beszélgetésbe elegyedtek, és erősítették az egymással való kapcsolatukat.

TEMPLOMBAN ÜNNEPELT A DEBRECENI FELDERÍTŐ ZÁSZLÓALJ

A Magyar Honvédség 5. Bocskai István Lövészdandár 24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj állománya Rédei Róbert alezredes, a zászlóalj parancsnokának vezetésével 2011. november 11-én, pénteken délelőtt a debreceni Megtestesülés-templomban ünnepelte Szent Mártonnak, a felderítő katonák védőszenjének ünnepét.

A mintegy 150 fős zászlóalj katonai zenekar kíséretében vonult át a Kossuth lakatanyából a helyőrségi templomba, ahol a katonák fogadták Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök áldását.

„Ahhoz, hogy teljes életet éljünk, meg kell tanulni a dolgokat használni és az embereket szeretni, nem pedig a dolgokat szeretni és az embereket használni.” Szentesi Csaba táborigaznagy, görög katolikus parókus John Powell gondolatával nyitotta meg az ünnepet, majd Bosák Nándor püspök atya a hétköznapokból kiemelkedő ünnep jelentőségéről beszélt a katonáknak.

A főpásztor kiemelte, hogy az ünnep, mint ahogyan a zászló is, mindig igazodási pont egy egységben, szervezetben. Szent Márton, a felderítő katonák védőszenjje képviseli, jelzi azokat a láthatatlan értékeket, amelyek összetartanak és feladatra indítanak. Az V. századi Pannoniában a savaiai születésű szent a római császár hadseregében szolgált. Szolgálateljesítés közben ismerkedett meg a kereszténységgel, és maga is kereszténnyé nevelődött. A főpásztor Szent Márton életének egy következő szakaszát is felidézte, miszerint a katonai szolgálat után visszatért Pannoniába, ahol szülei, rokonai éltek, és elvezette őket is a keresztény hitre. Később Franciaországban papként, majd püspökként folytatta szolgálatát, ahol az igazságra, emberségre tanított. Hozzátette, ez arra emlékeztet, hogy bárhol élünk, szolgálunk, felelősek vagyunk embertársainkért.

Szent Márton jelmondata volt: „Non recuso laborem!” – „Nem vonakodom a munkától!” Ez is egy helyes alapállás az embernek – emelte ki a püspök atya –, nem húzza ki magát a feladat alól, hanem amit vállalt, azt végigviszi.

Az ünnepségen közreműködött a Debreceni Helyőrségi Zenekar.

(A Megtestesülés-templomra a helyőrségi templom elnevezést 2011. augusztus 31-étől alkalmazzák, amikor is a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye és a Magyar Honvédség 5. Bocskai István Lövészdandár között együttműködési megállapodás született. Ez alapján az egyházmegye a lövészdandár és családjai részére a folyamatos lelki gondozás, előadások, vallási rendezvények, szentmisék látogatása céljából liturgikus helyszíneként biztosítja a debreceni Megtestesülés-templomot.)

Kovács Ágnes

MEGLEPETÉS A RORÁTÉRA ÉRKEZŐKNEK

A debreceni Szent István plébánia fiataljai meglepetéssel várták a roráté misékre érkező híveket. Adventi kalendáriumot készítettek, amelyben minden reggel jut egy apró meglepetés (mécses, apró sütemény, napi üzenet) a buzgó korán kelőknek.

Öröm-hír

SZENT ERZSÉBET JÓ CSAPATJÁTÉKOS LEHETETT VOLNA

Szent Erzsébet ünnepén mintegy 50 ministráns részvételével ministráns-avatást tartottak Újfehértón a Magyarok Nagyasszonya római katolikus templomban. A házigazda és a filiái fiataljai kívül a boldogkőváraljai egyházközség fiait is meghívták a közös ünnepre.

A szentmisét Bosák Nándor debrecenyi-egyházi püspök atya mutatta be. A főpásztor köszöntő gondolataiban reményét fejezte ki abban, hogy a ministránsok kitaranak az oltár körüli szolgálatukban, és ehhez méltóan példamutató életet élnek a hétköznapokban az iskolában és családjaik körében is.

A szentmisén Csordás Gábor püspöki titkár mutatta be a ministránsoknak Árpád-házi Szent Erzsébet életét arra vonatkozóan, hogy a magyar királylány milyen csapatjátékos lehetett volna.

Szent Erzsébet, ahogy az életrajzából kitűnik, vagány, beleváló, mindig élen járó asszony volt.

Soha nem magára gondolt. A csapatjáték lényege, hogy tagjai egy közös célért a győzelemért dolgoznak. Van, hogy nem mindenki szimpatikus a csapatból, de el kell fogadni a másikat, háttérbe kell helyezni a személyes dolgainkat, ami áldozatot, lemondást kíván. A legjobb csapat sem ér semmit, ha a játékosok nem képesek az együttes munkára.

A szentmise végén fő-ministránst is avattak Rác Gergő személyében, aki segít a papnak a ministránsok betanításában és az oltár körüli szolgálat irányításában.

A vidám, vetélkedőkkel teli délelőtt, szórakoztató együttlét teremfocival végződött, ahol a „Krisztus király kupáért” versengtek a fiúk. A hagyományteremtő bajnokság győztese ezúttal Boldogkőváraljai ministráns csapata lett.

Kovács Ágnes

EMLÉKEZÉS A FERENCESEKRE A DEBRECENI SZENT ISTVÁN PLÉBÁNIÁN

A debreceni Szent István-templomot 1938. október 16-án szentelte fel dr. Lindenberger János prépost, apostoli kormányzó. Az ide érkező ferences atyák 1942. október 11-én, vasárnap vették birtokukba ünnepélyes keretek között. Ezek a templom és az egyházközség életében fontos dátumok indították arra az egyházközség jelenlegi híveit, hogy egy kiállítás megnyitásával is ráirányítsák a figyelmet azokra a ferences atyákra és testvérekre, akik 1942 és 50 között itt, a Szent Istvánról elnevezett plébánián szolgálatot teljesítettek.

és a hívektől kapott emlékekből alakították ki. Láthatjuk a ferences atyák arcképeit és neveit. Feltüntették azokat az alkotásokat, amelyek nekik köszönhetőek, mint pl. az oltárfreskó vagy a templomkertben található lourdes-i barlang és a vele szemben lévő „hadifogoly” kereszt. Elhelyeztek néhány olyan liturgikus tárgyat, amelyet a páterek használtak, köztük azt a palástot is, amelyben a templomot szentelték. Sok olyan kis ajátossági füzetet láthatunk, amelyet a ferences atyák készítettek vagy vezettek be, ezzel is mélyítve a hívek lelki életét. Valamint olvashatunk korabeli be-

A plébánia levéltárában talált levelezések, jegyzőkönyvek, feljegyzések bőségesen tanúskodnak arról, hogy milyen nagy lelkesedéssel, buzgósággal végezték papi, liturgikus és népnevelő szolgálatukat az ide érkező ferencesek az itt élő nyilastelepi emberek és a környező tanyavilág nagy meglepettségére és örömére. A kiállítást a plébánián található tárgyakból, képekből, dokumentumokból

számolókat, írásokat, leveleket, amelyek a ferences plébánia akkori életébe nyújtanak betekintést.

A kis kiállítás a ferences atyák emlékét őrzi, és felhívás arra, hogy ismét bátran, lelkesen és elkötelezetten éljük meg magyar katolikus hitünket itt, Debrecen szabadságtelepi városrészén.

Tóth László plébános

MÁRTON LÚDJA ÉS AZ ÚJBOR

A felebaráti szeretet népszerű szentje adta az indítást Tóth László plébánosnak, hogy Szent Márton püspök ünnepének vigíliáján meglepésszerűen libasülttel és plébániájának újborával kínálja meg a debreceni Szent

István-templomban szentmisén részt vett híveket és a képviselő-testület tagjait. Bálint Sándor ünnepi kalendáriumában olvassuk Szent Márton ünnepéhez kapcsolódóan az

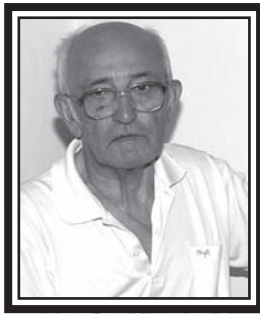
alábbi mondatokat: „...aki Márton napján libát nem eszik, egész éven át éheznek.” És „Márton napján már megforr, lehiggad az újbor.

A hordóba a dugót be lehet ütni, a borból pedig inni.” A hangulatos találkozás és beszélgetés során mindkét népi ajánlást, szokást megtartották; elfogyott a liba is és elbírálták az újbort is. Eredmény: köszönjük, finom volt, jövőre is így legyen!

Hlács Tünde, képviselő-testületi tag

...TALÁLT EGY KINCSET, ELMENT, ELADTA MINDENÉT...

Felföldi János nyugalmazott plébános, érseki tanácsos, címzetes apát életének 80., áldozópapságának 56. évében 2011. november 28-án szentségekkel megerősítve hazatért Teremtőjéhez. Földi maradványait a geszterédi temetőben helyezték örök nyugalomra.

– Otthon érzi magát Kállósemejnében?

– Nem is Kállósemejnében vagyok, mint ahogy senki nincs sehhol, hanem a világon van. Az élet legnagyobb értelme az, hogy létezzünk, mindegy, hogy hol vagyunk, mert amíg létezem, addig egy csodás világban vagyok, amelyből a lényegyet nem tudom felfogni.

– Thomas Merton trappista szerzetes szerint: „Azért élünk, hogy felfedezzük azt, amiért élünk”.

– Heisenberg – német filozófus – tovább viszi ezt a kérdést, miszerint a legnagyobb kérdés, miért létezzünk, miért nem inkább nem? Több kérdés nincs. Mert a nem, az erőfeszítés nélküli lenne. Hihetetlen a világ, csak hittel lehet felfogni. Heidegger német, Jean Guitton, André Frossard francia filozófusok hihetetlen

gazdagságot nyújtanak a gondolkodó embernek. Utazásaimról rendszeresen 10-15 könyvvel térek haza.

– A könyvtár mennyiségű könyvek között francia, német nyelvű írások is megtalálhatóak.

– Nem a mennyiség számít. A könyv megújítja az embert. A nyelv sem okoz már gondot, valóban 7 nyelven, latin, német, francia, olasz, spanyol, portugál és angol nyelven ismerkedek a különböző kultúrákkal, filozófusok gondolataival.

– Mit tart a legfontosabbnak, amit élete során megtapasztalt?

– Legfontosabb, hogy ne szűnjünk meg csodálkozni. Még az utolsó pillanatban sem. Aki nem csodálkozik, az olyan, mint ha nem is létezne. Isten a lét, a legfontosabb. Bármit megtudunk Istenről, a világról, az mind földre rejtett kincs, amit az ember, ha megtalál, eladja érte mindenét.

Örömhír Szerkesztőség

Felföldi János 1931. február 6-án született Geszteréden. Pappá szentelték 1955. június 19-én Egerben. Kápláni szolgálatait Jászkisér, Erdőkövesd, Bátor, Mezőkövesd, Nyíradony, Eger plébániáin töltötte, majd 1971-2006-ig Kállósemejnén plébánosa volt.

János atya 2005-ben ünnepelte aranymiséjét, ekkor Kovács Ágnes készített vele egy interjút, amelyben örökérvényű gondolatokat osztott meg az olvasókkal. Ebből közlünk részletet.

„CSABA TESTVÉRREL A SZERETET ÖSVÉNYÉN”

Ha van egy csodás álmod, bátran oszd meg azt másokkal, és így az álomból valóság lesz. Ez történt 2009. decemberében, amikor a debreceni Megtestesülés Plébániával közösen adománygyűjtést szerveztünk a Böjte Csaba által vezetett Dévai Szent Ferenc Alapítvány Gálospetriben lévő gyermekotthonának kis lakói részére.

Gálospetri mellett 2010-ben már a székelyhídi napköziotthon részére is vittünk adományokat, 2011. januárja óta pedig Csaba testvér felkérésre rendszeresen segítjük a határmenti Érkörtvélyes néhány nehéz sorban élő családját. Nagyszerű érzés volt, amikor az egyik faluszéli kis házban élőknek mi vihettük el életük első hűtőszekrényét, egy kislány pedig megkaphatta azt a biciklit, amire annyira vágyott, de tudta, hogy a szűkös családi költségvetésből arra soha nem telt volna.

Kezdetben nem is gondoltuk, hogy ilyen sok jó szándékú, segíteni akaró ember van a szűkebb és tágabb környezetünkben, akik önként csatlakoztak hozzánk.

Így kerültünk kapcsolatba a debreceni Fazekas Mihály Gimnázium, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola, a debreceni Dózsa György Általános Iskola közösségével, a Debreceni Egyetem könyvtárának dolgozóival, és még sok jószívű adományozóval, akiket a helyszűke miatt itt nem tudunk név szerint említeni.

Az egyre nagyobb számú felajánlásnak köszönhetően tevékenységünk mára folyamatossá vált, így nem csak kiemelt ünnepeken, de egész

évben fogadjuk és visszük az adományokat. 2011. decemberében pedig tovább bővítjük a tá-

mogatottak körét, mert terveink szerint a Nagyszalontán lévő 100 fős bentlakásos otthonban élő gyermekeknek is juttatunk a felajánlásokból.

Mivel Csaba testvér alapítványa ma már több mint kétezer gyermekről gondoskodik Erdély számos településén, bármilyen adomány nagy segítséget jelent. Az eddigiek során mi a tartós élelmiszerektől kezdve a berendezési tárgyakig számtalan módon segítettük a rászoru-

lókat. Sok esetben a felajánlott pénzádományok a legjobbkor érkeztek, így egyik alkalommal 80 000 Ft-tal tudtuk támogatni a székelyhídi napközis gyermekek szemüvegeinek beszerzését.

Csaba testvér, a gyerekek és mindannyiunk nevében szeretnék köszönetet mondani többek között Felföldi Lászlónak, a Megtestesülés templom plébánosának és mindazoknak, akik jóságukkal és nagylelkűségükkel támogatták és támogatják kezdeményezésünket. 2011-ben csatlakoztak hozzánk a debreceni Szent István-templom hívei Tóth László-plébános támogatásával, a Szent László templom közössége Bejczy Tibor atya aktív közreműködésével. Külön köszönet jár Csóra Miklós debreceni vállalkozónak, aki két éve rendszeresen biztosítja számunkra az adományok szállításához szükséges tehergépkocsit és a gépkocsivezetőt, aki már szintén a csapatunk részévé vált.

Kezdeményezésünk nyitott egész évben, ezért várjuk azon plébániák, csoportok vagy magánszemélyek jelentkezését, akik adományokkal vagy személyes közreműködésükkel részt szeretnének venni munkánkban.

Az eddigi tevékenységünkről szóló beszámoló és fényképek megtekinthetők a Megtestesülés Plébánia honlapján a „Csaba testvérral a szeretet ösvényén” mappában.

Istentől áldott szép Karácsonyt és örömteli boldog új évet kívánunk!

Danka Erika, Megtestesülés-templom – Debrecen, dankaerika@gmail.com

EGY SZÍVVEL, EGY LÉLEKKEL ÜNNEPELTEK A SVETITSBEN

Szent Ágoston gyakran idézett gondolatát - legyenek egy szív, egy lélek - választották idén az alapítók emlékezetére és tiszteletére rendezett ünnepi nap motójául a Boldogasszony Iskolanővérek által fenntartott Svetits Intézetben, Debrecenben. Az ágostoni felszólításra válaszolva igyekezett az egységet, a mindannyiukat összekötő közös értékek felismerését és büszke felvállalását erősíteni a nap minden programja.

Géczy M. Erzsébet nővér délelőtti előadásában bemutatta a diákoknak a Svetits egykori, legendás igazgatóját, Mellau Mártont.

A „nosztalgiaórákon” a gimnazisták beülhettek az alsó tagozatosokhoz egy-egy tanórára, vagy játszhattak az óvodásokkal a csoportszobában.

A fordított órákon a tanulók vették át a tanárok szerepét, majd rendhagyó osztályfőnöki órákon találkozhattak a mai diákok az egykor itt tanuló társaikkal, akik őszintén meséltek arról, mit köszönhetnek az iskolának, mi az, amit itt tanultak meg.

Az ünnepi liturgián hálat adtak az intézmény alapításáért és máig tartó virágzásáért. Mustó Péter jezsuita atya hálatelt szavai mindenkit megérintettek.

Délután két öregdiák, Kriszta Kinga és Schaffné Czesznak Panni muzsikálásában gyönyörködhettek a hallgatók.

Az öregdiák-diák röplabdameccs után a minden korosztályt megmozgató játékos sportversenyen kicsik és nagyok egyaránt vidáman küzdöttek.

Tornay Krisztina Petra nővér és Dudás Nóra, a Boldog Terézia Szakkollégium hallgatójának képeiből készült az iskola aulájában megnyitott Moldvai Misszió című kiállítás.

A Svetitshez tartozók találkozása egymással, a múlttal és a jellel, a nap során átélte közös élmények és megrendülések mind az összetartozást erősítették: valóban átélhették az egység örömét, s lehettek egy szív, egy lélek!

*Dr. Subáné Dombóvári Erika
tanár*

KÖNYVBEMUTATÓ A SVETITSBEN

Mellau Márton: A Svetits Leánynevelő Intézet félévszázados története

November 21-én délután a Svetits-nap alkalmával mutatták be az iskolanővérek a legújabb kiadványukat. A bevezetőben Bosák Nándor püspök úr elmondta: örül a könyv megjelenésének, örül, hogy megismerhette belőle a Svetits első 50 évének történetét, mert mindig is érdekelték őt a régi események. Debrecen régi történelméről elég sokat olvasott, de a 20. századi történekekről kevesebbet. Mellau igazgató úr visszaemlékezéseiből pedig nemcsak a Svetits történetéről kapunk képet, hanem az egész országban, és hangsúlyosan a Debrecenben lezajlott eseményekről is.

A könyvbemutatót Erdős István tanár úr beszélgetett dr. Rébay Magdolna és dr. Győri János neveléstörténészekkel, valamint Tornay Krisztina M. Petra nővérral.

Először Petra nővért kérdezte Mellau Márton személyéről és a mű keletkezéséről. Megtudhattuk, hogy Mellau Márton 1908-ben nagyváradai egyházmegyei papként került Debrecenbe káplánnak, majd 1912-től a Svetitsbe hittanárnak és zárdalelkésznek, 1917-től pedig az 1948-as államosításig igazgatója volt az egyre bővülő intézetnek. Mivel a gondosan készített Historia Domus a II. világháború alatt eltűnt, nyugdíjba vonulása után 1952-55-ig jegyzetei, feljegyzései és emlékezete alapján újra írta. Ezt tartjuk most a kezünkben. De ez a kézirat is csak a rendszerváltás után került elő, mert a kommunizmus idejében veszélyes olvasmánynak számított. Petra nővér ezután felsorolta mindazokat, akik segítettek a könyv megjelenését.

A következő kérdés a könyv műfajára vonatkozott: Historia Domus-e vagy emlékirat. Megtudhattuk, hogy Historia Domusnak indul, de a szerző maga is Emlékiratnak nevezi, mire a végére ér.

Majd Mellau Márton történelem-szemléletéről hallottunk. Történelem tanár volt, tehát minden helyi történetet a nagyobb történelmi események távlatában helyez el. A minden iránt érdeklődő, olvasott szerző ké-

pét mutatja ez a visszaemlékezés. Annyi nevet és adatot közöl, hogy igen nagy teljesítmény mindezt emlékezetből leírni. Elbeszéléseire azonban a személyes nézőpont jellemző. A Horthy-korszakban Gr. Klebelsberg Kuno kultuszminiszter idejéről például azt írja: akkor jó volt tanárnak lenni. Közvetlenül az 1948-as fordulat után érthető, hogy a koalíció időszakát részletesebben tárgyalja, mert rá akar világítani az okokra, a folyamatra, ahogyan bekövetkezett ez a fordulat, amely olyan fájdalmasan érintette őt személyesen és az egész országot is.

Azután a felekezeti kérdésekre terelődött a szó, hogyan lett a katolikusok és reformátusok rivalizálásából a háború utánra együttműködés. Ezt megerősítették a hallgatóságban jelenlévő öregdiákok is.

A Svetitsben sok izraelita vallású diák tanult a II. világháború előtt és alatt. Ezekkel szemben mindig a tolerancia érvényesült a Svetitsben. A szerző a háború utáni idők leírásakor többször használ negatív megjegyzéseket a zsidókra, de ez soha nem az izraelita vallásúaknak, hanem az ateistává vált köpönyegforgatóknak szól.

Végül megtudhattuk, hogy az intézet az egyes iskolatípusok és tagozatok indításával mindig a kor igényeire válaszolt. Figyelte a kor szükségleteit, és ennek megfelelően indított például kezdetben tanítóképzőt és elemi iskolát, majd kereskedelmi, ipari tagozatot és végül leánygimnáziumot.

Befejezésül Petra nővér elmondta, hogy az iskolanővérek és a Svetits jelenlegi és volt diákjai, tanárai mennyire örülnek, hogy megismerhetik a gyökereiket. A könyv hátsó borítójáról Bártfay Katalin M. Zsuzsanna nővér, az intézet jelenlegi igazgatójának szavait idézte: „A szél kihívásaira a fa gyökereivel válaszol.” Maga Mellau igazgató úr pedig a könyv bevezetésében szól visszaemlékezéseinek céljáról: a mindenkor diákok és tanárok jobban meg tudják becsülni, és tovább tudják fejleszteni azt, amit örökéig kaptak, ha ismerik, milyen nehézségek és küzdelmek árán jött létre és fejlődött az intézet. Így tehát a mostani munkánkhoz ad segítséget ennek a könyvnek a megjelenése. Jó lenne, ha elkészülne a következő 50 év története is!!

A jó hangulatú könyvbemutató résztvevői figyelmesen hallgatták a beszélgetést, és aktívan bele is kapcsolódtak.

Köszönet minden közreműködőnek, segítőknek és résztvevőnek!

Géczy M. Erzsébet

KARÁCSONYRA KÉSZÜLÜNK...

	arra kelt fel	konyhakerti növény	Veszélyes vírus	Üzemenyag töltő állomás	Bőr vegyjele	Nem vagyok nehéz neki	Sugár	Beszélgetés Istennel	Mutató-szó	Adventi hajnali mise	Dalával	Nitrogén vegyjele	Ipszilón	majdnem elgurul	Többes szám jele
Megf. 1.															
RÖBÖ					ahogy téged hívnak		hiányos amazon					fél bonbon	római 50 végtelen enyv		4.
összevissza áll sorba!									suttogja						
kevert DAL				10szerpap ruhát tisztító					nincs íze						
2.														többes jel	
bárány hangja			integetni kezd		ráhelyező								...Derek	egészszégtelen	
néma rag			...van. Nem fázik		fél lant					kérdőszó		Jakob felesége	...Vilmos vértanú		
vitamin (tokoferol)		rubrika, hasáb	ruszli kezete				lelopták a végét!			azonos mgh		visszafelé	Indóka		
átmérő		használ (angol)			EZ A ZENE egyenműi		Rangjelző				KOEJ		római 5		
Testvéred					Talán Egyenműi					Cipész					

A rejtvény megfejtését az alábbi címre várjuk:
Nagy Lászlóné + 4243 Téglás, Dégenfeld u. 32.
margitnagy83@gmail.com

RORÁTÉVAL, SZALMÁVAL, SMS-SEL

Decemberben a nappalok egyre rövidülnek, reggel nehéz felkelni, az időjárás is borongós... Mégis a várakozás, a karácsony időszaka, a meghitt készülétek teszik sajátossá ezt a bűnbánati időszakot. A kis Jézus várása a gyerekeket és a felnőtteket egyaránt ébresztgeti, ajándékozásra indítja. A kicsinyeknek papír „ingecske” készül, minden győztes kis tetükért felhajthatnak egy „gomblyukat”, hogy mire megszületik, elég meleg legyen Jézusnak. Régi szokás az is, hogy a jótettekért vagy a lemondásokért a hitoktatóktól „szalmaszálakat” kapnak a gyerekek, amiket a jászolba tehetnek, hogy a kis Jézusnak puhább legyen a fekhelye.

„Adventi házikót” is lehet egymásnak készíteni, aminek minden nap csak egy ablakát nyitjuk ki. Ezekbe az ablakokba kerülhet egy gondolat, egy elmélkedés vagy pár ötlet, amivel örömet szerzünk egymásnak.

A technika világa pedig olyan ügyes eszközöket kínál a fiataloknak, hogy megerőltetés nélkül küldözgethetnek napi evangéliumot, ígét, idézetet, kívánságot, és kölcsönösen bátoríthatják egymást a bójtra, az imára is.

A legtöbb plébánián ma is elevenen él

a roráte mise szokása is. Ezeknek a hajnali alkalmaknak különleges a hangulatuk, hiszen akik ott vannak, már áldozatot hoztak: legyőzték az álmodást, fáradtságot. A lélek is fogékonyabb ilyenkor a közösségre és az Isten-élményre. Jönnek a gyerekek iskola előtt, többen a ministrálás vágyával, ott vannak a dolgozó, korán munkába induló felnőttek, de betegek, idősebbek is képesek felcserélni jogos kényelmüket a szentmisével. Szorosabbra fűzheti a plébániai kötelékeket egy közös reggelizés is.

Az adventi koszorún négy gyertya található. Amikor már mind a négy gyertya ég, elhangzik Isten válasza: „Népem, ne csüggedj, bízva nézz felém, hamar eljön Üdvösséged...”

B.P.M.

KARÁCSONYI ÜZENET

„Igazi lelkünket, akárcsak az ünneplő ruhákat gondosan őrizzük meg, hogy tiszta legyen majd az ünnepekre.”
(József Attila)

„Egy ajándék éppen annyit ér, amennyi szeretettel kiválasztották.”
(Thyde Monnier)

AZ IFJÚSÁGI IRODA ÚJ VEZETŐJE

Személyi változás történt az Ifjúsági Iroda vezetésében. Szabó Fruzsina gyermekét vár. Köszönjük eddigi szolgálatát és buzgóságát, amellyel feladatait ellátta.

Az iroda vezetését 2011. november 1-én Gerhes József vette át az egyházmegye alkalmazásában. Kérem, hogy ifjúsági ügyekben segítsék a munkáját és forduljanak hozzá bátran kérdéseikkel.

Elérhetőségei:

Mobil: +36 30 292-0220

E-mail: ifi.iroda.dnyem@gmail.com

ÖRÖMHÍR

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Lapja

Impresszum:

Kiadja: a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Felelős kiadó: Felföldi László püspöki helynök

Főszerkesztő: Kovács Ágnes

Örömhír Szerkesztőség: 4024 Debrecen, Varga u. 4.

Telefon: 06-52-530-451, 06-30-240-1482

E-mail: sajtoiroda@dnyem.hu

Nyomda: Rexpo Kft., felelős vezető: Rác János

Szent-Gály Kata:

KARÁCSONY ELŐTT

Már hó szitál a fenyvesek között és
korán beálló esték fénye ég,
oly mély a csend és én úgy készülődöm
ujjongó szívvel, Istenem, feléd.

Most én megyek. Te voltál már a földön.
Ó, hány karácsonyt játszottam neked!
Amim csak volt, a két kezembe tettem
egymásután: egy hosszú életet.

Mondd, vársz reám? Olyan remegve kérdelem
s oly boldogan, mint szentestén kölyök.
Most rajtad áll, hogy szívemet betöltsed.
Csitt! Angyal jár a zárt ajtók mögött.

